

This is an electronic reprint of the original publication. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Launikari, M. & Simon, Hanna. (toim.) 2022. Digitaalisuus, osaaminen ja työelämä – Kokonaisvaltaista tukea työllistymiseen. Digipoint-hankkeen loppujulkaisu. Turku: Turun kaupunki.

[CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Digitaalisuus, osaaminen ja työelämä – Kokonaisvaltaista tukea työllistymiseen

DIGIPOINT-HANKKEEN LOPPUJULKAISU

MIKA LAUNIKARI & HANNA SIMON (toim.)

6Aika

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kirjoittajat: Mika Launikari & Hanna Simon (toim.)

Taitto: KMG Turku

ISBN 978-952-5991-08-6 (painettu)

ISBN 978-952-5991-07-9 (pdf)

Digitaalisuus, osaaminen ja työelämä – Kokonaisvaltaista tukea työllistymiseen

DIGIPOINT-HANKKEEN LOPPUJULKAISU

MIKA LAUNIKARI & HANNA SIMON

(toim.)

Sisällys

Esipuhe.....	5
DigiPoint-hankkeen lähtökohdat, tavoitteet ja toteuttajat	6
Digitaalisen työympäristön vaatimukset	12
Osallisuuden tukeminen ja sen merkitys eri kohderyhmille	18
Asiakasohjaus ja moniammatillisuus	24
Opinto- ja uraohjaus edistää kokonaisvaltaista elämänhallintaa ..	29
Eritaustaiset ja erilaiset polut työelämään	36
Yritysyhteistyön eri muodot	41
Tulevaisuuden työ on jatkuvaa uuden oppimista	46
Kirjoittajatiedot	51

Esipuhe

DigiPoint-hankekokonaisuuden tavoitteena on ollut kehittää työnhakijoille sujuvia väyliä digialan työtehtäviin ja koulutukseen sekä vahvistaa heidän sosiaalisia valmiuksiaan ja työelämätaitojaan. Hankkeen tavoitteet voidaan nähdä työelämälähtöisten tarpeiden lisäksi jatkumona aikaisempien työllistymistä edistäneiden 6Aika-hankkeiden kokemuksille ja tuloksille.

Hanke on toteutettu neljän kaupungin sekä kahden ammattikorkeakoulun yhteistyönä nuorisotyön, työllisyyspalveluiden sekä koulutuksen sektoreilla. Tämä loi mielenkiintoisen lähtökohdan tarkastella hankekokonaisuuden tavoitteita eri sektoreiden sekä asiakkaiden tarpeista lähtien.

Hankekausi (1.4.2020-31.5.2022) sijoittui maailmanlaajuisen koronapandemian keskelle, mikä on vaikuttanut hankkeessa kehitettyihin toimintamalleihin sekä ratkaisuihin. Mitä tulisi huomioida vielä suuntaa etsivän nuoren osalta, joka pohtii digialaa tulevaisuuden työsektorina? Entä kuinka päivittää ICT-alan työnhakijan osaamista sekä tukea työelämätaitoja työllistymisen edistämiseksi? Muun muassa näihin kysymyksiin DigiPoint-kokonaisuus on työstänyt ratkaisuja ja hyödyntänyt eri organisaatioiden ja sektoreiden osaamista yhteisten teemojen äärellä. DigiPointille asetetun ohjausryhmän aktiivisuus ja asiantunteva tuki ovat olennaisesti myötävaikuttaneet siihen, että hankkeessa saavutettiin hyviä tuloksia.

Tämä julkaisu kokoaa yhteen hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja sekä hankkeen työn pohjalta esiin nostettuja toimenpide-ehtotuksia digialalle työllistymistä tukeviksi toimenpiteiksi. Julkaisun materiaaleja on mahdollista hyödyntää laajemmaltikin työllistymistä edistävässä toiminnossa. Antoisia lukuhetkiä ja mieluisia pohdiskelutuokioita.

OSKARI ORVASTO

DigiPoint-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja

Nuorisopalvelupäällikkö

Kehittäminen ja johdon tuki

Turun kaupunki

DigiPoint-hankkeen lähtökohdat, tavoitteet ja toteuttajat

HANNA SIMON, Turun kaupunki

MIKA LAUNIKARI, Laurea-ammattikorkeakoulu

DigiPoint-hanke on ollut Turun, Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien sekä Laurea-ammattikorkeakoulun ja Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteishanke.

DigiPoint on kuulunut [6Aika-strategiaan](#), joka on osa Suomen rakennerahasto-ohjelmaa ja sen Kestävää kasvua ja työtä -toteutusta (2014–2020). Sitä ovat rahoittaneet Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), kuutoskaupungit, hanketoteuttajat, Suomen valtio sekä Euroopan sosiaalirahasto (ESR). DigiPoint-hankkeen rahoituksesta ovat vastanneet hankkeen osatoteuttajat ja Euroopan sosiaalirahasto (ESR). 6Aika-strategian avulla siihen osallistuvat kaupungit (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) ovat vastanneet kaupungistumisen haasteisiin ja kehittäneet nykyistä parempia palveluja.

DigiPointin tavoitteena on ollut kehittää ja tarjota hankkeen kohderyhmille sujuvia väyliä digialan koulutukseen ja työelämään. Räättälöidyillä toimenpiteillä on vaikutettu positiivisesti hankkeeseen osallistuvien henkilöiden elämäntilanteeseen sekä työllistymisedellytyksiin. Lisäksi hankkeessa on kehitetty korkeakoulu yhteistyötä. Osallistujien itsetuntemus, sosiaaliset taidot sekä työelämän osaamisvaatimukset ovat olleet keskiössä. Pääpaino toiminnassa on ollut osallistujien motivaation tukeminen yksilöllisiin tarpeisiin perustuvilla ratkaisuilla. Tällä tavoin on mahdollistettu jo varhaisessa vaiheessa matalan kynnyksen interventiot, jotka on otettu huomioon hanketoiminnassa, erityisesti koulutuksessa, valmennuksessa ja ohjauksessa.

Hankkeessa keskityttiin etsimään vastauksia Digi- ja ICT-alojen osaajapulaan ja luomaan toimintamalleja pitkittyneen työttömyyden katkaisemiseen sekä haasteellisten elämäntilanteiden ratkaisemiseen sosiaalisen tuen avulla. Hankkeen kohderyhmänä ovat Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 -ohjelman erityistavoitteen 6.1. mukaisesti olleet nuoret ja heikossa työmarkkina-asemassa olevat aikuiset.

Työelämän murros tarkoittaa osaamisen murrosta

DigiPoint-hanke on vastannut osaamishaasteeseen, joka aiheutuu nykyisestä työn murroksesta digitalisoidussa yhteiskunnassa. Hankkeessa on vahvistettu nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisedellytyksiä tarjoamalla heille työpajatoimintaa, koulutusta ja ohjauksellista tukea. Toimenpiteiden tarkoituksena on ollut parantaa kohderyhmien digitaitoja, yleisiä työelämävalmiuksia sekä yhteiskunnallista osallisuutta.

Työn murros on hankkeessa nähty monimutkaisena ilmiönä, jonka muutostahti vaihtelee toimialoittain. Teknologisella kehityksellä ja globalisaatiolla on keskeinen asema tässä murroksessa. Niillä on usein myös kansalaisia eriarvoistava vaikutus. Ilman riittäviä digitaalisia valmiuksia sekä ymmärrystä maailman muutoksesta kansalaisten mahdollisuudet pärjätä

opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla heikkenevät. Tätä kautta ihmisen kokemus osallisuudesta ja yhteiskuntaan kuulumisesta voi hiipua ja voimavarat vähentyä, jolloin osattomuuden tunne ja mahdollisuus syrjäytyä kasvavat. Sen sijaan kokemus osallisuudesta vahvistaa yksilön resilienssiä, hyvinvointia, tulevaisuususkoa ja toimintakykyä.

Digitalisaatio mahdollistaa monien työtehtävien hoitamisen tehokkaammin, nopeammin ja helpommin. Kun koneet ja tekoäly hoitavat rutiinipitoiset tehtävät, työntekijät voivat keskittyä ammatillisesti haastavampiin ja monipuolisempiin töihin. Se synnyttää jatkuvasti uusia osaamistarpeita lähes kaikissa ammattiryhmissä. Sen vuoksi ennakointitiedolla varaudutaan työelämän tulevaisuudessa tarvitsemaan osaamiseen suunnitelmalla työmarkkinoiden kohtaantoa parantavaa koulutustarjontaa tilanteessa, jossa nykyisiä työtehtäviä katoaa ja uusia syntyy tilalle. Työelämän murroksessa onkin suuressa määrin kyse osaamisen murroksesta sekä siitä, miten ihmistaidot, teknologia ja älykkäät koneet saadaan toimimaan yhdessä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Työn murros tarkoittaa työntekijöille korkeampia osaamisvaatimuksia sekä jatkuvaa uudelleenkoulutusta, jotta he hallitsevat uusimmat teknologiat ja digitaaliset suuntaukset. Työelämässä mukana olevilta edellytetään valmiutta ja halukkuutta uuden oppimiseen. Oman ammattitaidon laajentaminen ja syventäminen on jokaisen työntekijän vastuulla aiempaa enemmän. Yksilön oman motivaation lisäksi tarvitaan tukea myös työyhteisöltä ja työnantajalta sekä koulutusjärjestelmää, joka kykenee joustavasti, täsmällisesti ja räätälöidysti vastaamaan moninlaisiin osaamistarpeisiin. Samoin yhteiskunnan tulee varmistaa riittävät edellytykset osaamisen kehittämiseksi myös niille työikäisille, jotka eri syistä ovat työelämän ulkopuolella.

Hankkeessa on vahvistettu nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisedellytyksiä tarjoamalla heille työpajatoimintaa, koulutusta ja ohjauksellista tukea.

DigiPoint-hankkeessa on pandemian aikana todettu, että 2020-luvun hybriditodellisuus haastaa perinteisiä työyhteisöjä ja vaikuttaa yksittäisten työntekijöiden asemaan työelämässä. Työn tekemisen muodot ja sisällöt sekä työsuhteet moninaistuvat, etenkin tietotyön aika- ja paikkasidonnaisuus olennaisesti vähenee, työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen korostuu, ja työn merkitys osana laadukasta arkea ja työhyvinvointia lisääntyy. Vaikka työ digitalisoituu ja työtehtävien luonne muuttuu, inhimillistä vuorovaikutusosaamista, empatiataitoja ja sosiaalista kyvykkyyttä tarvitaan työelämässä jatkossakin. Ne ovat tärkeä osa työyhteisötaitoja, jotka tukevat tiedollisten ja oppimiseen liittyvien sekä ammatillisten ja urasuunnittelutaitojen soveltamista ja edelleen kehittämistä.

Hankkeen osatoteutukset

DigiPoint-hankeconsortioon kuuluvilla toimijoilla on jokaisella ollut omat itsenäiset osatoteutuksensa, joilla on ollut toisistaan eroavat lähtökohdat ja kohderyhmät. Kukin osatoteutus on erilaisilla toimenpiteillä vastannut hankkeen yhteiseen kokonaistavoitteeseen.

Osatoteutukset ja niiden keskeiset toiminnot esitellään lyhyesti alla (ks. myös yhteenvetotaulukko osatoteutuksista liitteessä 1):

- **Turun osatoteutuksessa** on haettu ratkaisua turkulaisten koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten motivointiin uudella työpajamuodolla. Kohderyhmälle on tarjottu työvalmennusta, jossa on keskitytty teknologisiin ja digitaalisiin työmuotoihin. Toiminta on ollut pienryhmätoimintaa, jossa keskeistä ovat olleet osallisuus, vertaisuus sekä työvalmennuksen ohella yksilöohjaus ja sosiaalinen vahvistaminen. Työvalmennuksen oppimisympäristöt on kuvattu ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman pohjalta ja nuorille kertyvä osaaminen on todennettu osaamistodistukseen. Toiminta on lisännyt nuorten osallisuutta omassa elämässään sekä työpaikan sisältöjen ja yhteisöllisyyden rakentamisessa.
- **Helsingin kaupungin Stadin ammattiopiston osatoteutuksen** tavoitteena on ollut kehittää vaikeassa työllisyystilanteessa oleville nuorille ja nuorille aikuisille sopivia osaamisen kehittämisen palveluita sekä toimintamalleja yhdessä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Toimenpiteisiin osallistuneiden henkilöiden itsetuntemus ja sosiaaliset taidot ovat toiminnan tuloksena kehittyneet. Lisäksi osallistujien positiiviset tulevaisuusnäkökymät ovat vahvistuneet, koulutuspolut selkiytyneet ja/tai työpaikka löytynyt. Hankkeen aikana osallistujien osaamistaso on noussut digikoulutusten ansiosta. Koulutuksissa on hyödynnetty avoimen AMK:n opintoja ja kehitetty uudenlaisia väyliä tieto- ja viestintätekniikan opintoihin Metropoliasa. DigiPoint-hanke sijoittuu Digitalents Helsingin toiminnan yhteyteen, jossa merkittävässä roolissa on yksilöllinen sosiaalinen tuki.
- **Metropolia Ammattikorkeakoulun osatoteutuksessa** päätavoitteena on ollut kehittää vaikeasti työllistyvien työllistymisedellytyksiä ja vahvistaa heidän ammatillista osaamistaan. Metropolian roolina on ollut nostaa osallistujien osaamistasoa järjestämällä digikoulutuksia, jotka perustuvat yritysten tunnistettuihin osaamistarpeisiin. Tavoitteena on ollut luoda toimintatapa, jolla ammattikorkeakouluopintoja voidaan toteuttaa joustavasti Digitalents Helsingin yhteisössä. Toimintatavassa yhdistyvät osallistujien osaamisen kartoittaminen ja työelämän osaamistarpeiden tunnistaminen.
- **Laurea-ammattikorkeakoulun** tavoitteena on ollut yhteistyössä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa kehittää joustavia ja digitaalisuutta hyödyntäviä oppimisympäristöjä ja palveluratkaisuja. Keskeisenä tavoitteena Laurean osatoteutuksessa on ollut luoda pääkaupunkiseudulla toimintatapa työelämän, koulutuksen ja kuntien työllistämistä vastaavien tahojen yhteistyölle koulutuksen kehittämiseksi ja työllistymisen parantamiseksi. Lisäksi on parannettu kohderyhmään kuuluneiden nuorten ja aikuisten pitkäaikaistyöttömien osaamista, oppimisvalmiuksia ja työllistymisedellytyksiä. Osallistujien osaamista on vahvistettu työmarkkinalähtöisillä räätälöidyillä ammattikorkeakouluopinnoilla.
- **Vantaan osatoteutuksen** päätavoitteena on ollut parantaa ICT-osaamistaustaisten nuorten työllistymistä. Kohderyhmänä ovat olleet heikommassa työmarkkina-asemassa olevat työttömät työnhakijat, joiden työttömyys on pitkittynyt ja työnhaku hankaloitunut huolimatta korkeasta työvoiman kysynnästä. Vantaalla on tarjottu työpajaympäristössä lyhytaikaista tehostettua ohjausta ja monialaista

tukea sekä yritys yhteistyötä ICT-taustan omaaville työttömille, joilla on toisen asteen koulutus. Lisäksi yhteistyössä Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa on järjestetty yksilöllisiin tarpeisiin perustuvaa pitkäkestoisempaa ryhmämuotoista korkeakouluopintojen jaksoa, jonka aikana on suoritettu avoimen ammattikorkeakoulun opintoja. Ne antavat osallistujille vahvan perustan hakeutuessaan tutkintoon johtaviin ammattikorkeakouluopintoihin.

- **Espoon osatoteutuksessa** on tavoitteena ollut päivittää osallistujien osaamista ja avata väyliä työhön tai ammattikorkeakouluopintoihin. Osatoteutuksessa on haettu ratkaisua digitalisaation aiheuttamiin osaamisvaatimuksien päivittämiseen sekä koulutusmahdollisuuksien suurempaan ja tasa-arvoisempaan hyödyntämiseen. Tavoitteisiin on päästy yhteistoiminnalla, vertaismentoroinnilla opetuksen tukena sekä yritys yhteistyöllä. Kohderyhminä ovat olleet heikossa työmarkkina-asemassa olevat pitkäaikaisyöttömät ja rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, joilla on kaupallisen, yhteiskunta- tai kulttuurialan osaamista ja valmiudet korkeakoulutasoisten opintojen suorittamiseen. Toisena kohderyhmänä ovat olleet ohjelmistoalan osaajat ja alasta kiinnostuneet espoolaiset, joilla on ollut valmiudet suorittaa ohjelmistotalaan liittyviä verkkokursseja itsenäisemmin kevyellä vertaismentoroinnilla ja tehdä työnäytteitä yrityksille. Espoon osatoteutuksessa on kehitetty ja pilotoitu digitaalisten opintojen suorittamiseen yhteistoimintatila sekä kehitetty sosiaalisena tukena ryhmäkoordinaattorin vetämää fasilitoitua vertaismentorointia. Lisäksi on toteutettu yritysten osallistujille tarjoamaa ryhmämentorointia.

PÄÄTAVOITTEET

uutta osaamista liiketoimintaa työpaikkoja

Julkaisun läpileikkaavat teemat

Tähän DigiPoint-hankkeen toimintaa, tuloksia ja vaikuttavuutta esittelevään julkaisuun on valittu mukaan kuusi keskeistä teemaa, jotka hankekumppanit yhteisesti ovat halunneet nostaa esiin, ja joille hankkeen ohjausryhmä on antanut vahvan tukensa. Nämä läpileikkaavat teemat kuvastavat DigiPoint-hankekonsortion tapaa ajatella ja toimia. Ne ovat myös olennaisesti ohjanneet kaikkea hankkeessa tehtyä kehittämis-, koulutus- ja työpajatyötä, ohjaus- ja neuvontatoimintaa sekä yritys yhteistyötä.

Teema 1.

Digitaalisen työympäristön vaatimuksia käsittelevässä artikkelissa Laurean DigiPoint-hankkeen projektipäällikkö Pasi Hario tarkastelee digitaalisen osaamisen tärkeyttä työelämässä ja kuvaa sitä, miten eri kohderyhmien digitaitoja on DigiPoint-hankkeessa edistetty vuosina 2020-2022.

Teema 2.

Osallisuudesta ja sen tukemisesta eri toimintamalleissa kirjoittaa Turun kaupungin DigiPoint-projektipäällikkö Hanna Simon. Hän nostaa esiin moninaiset tavat ja keinot, joilla nuorten ja aikuisten osallisuutta voidaan hanketoiminnalla vahvistaa.

Teema 3.

Asiakasohjaus ja moniammatillinen yhteistyö ovat keskiössä artikkelissa, jonka ovat kirjoittaneet Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja Metropolia Ammattikorkeakoulun projektipäälliköt Jaakko Hyytiä ja Tapani Martti. Tekstissä pohditaan, miten asiakasohjausta voidaan tehostaa ja miten asiakkaita moniammatillisella yhteistyöllä ohjata heille tarkoituksenmukaisiin palveluihin.

Teema 4.

Opinto- ja uraohjauksen merkitystä DigiPoint-hankkeeseen osallistuneiden nuorten ja aikuisten jatkopoluttumisen ja työllistymisedellytysten parantamisessa tarkastellaan Laurean asiantuntijan Mika Launikarin tekstissä.

Teema 5.

Eritaustaiset polut työelämään on aiheena Jaakko Hyytiän ja Vantaan kaupungin projektipäällikön Mikko Turusen artikkelissa. Tekstissä keskitytään kuvaamaan sitä, miten hyvin erilaisista lähtökohdista tulevia nuoria ja aikuisia voidaan eri keinoin auttaa opinto- ja urapolullaan eteenpäin.

Teema 6.

Yritysyhteistyöstä DigiPoint-hankkeessa kirjoittaa Espoon kaupungin projektipäällikkö Ari Tuomi. Artikkelissa pääpaino on yritys näkökulman avaamisessa ja siinä, miten oppilaitokset voivat tukea yrityksiä osaavan työvoiman saamisessa ja miten yritykset voivat osallistua opiskelijoiden työelämä lähtöiseen oppimiseen.

Teemakohtaisuus mahdollistaa hankekonsortiotason toiminnan tarkastelun. Kunkin teeman alle on koottu onnistumisia, oppeja, käytänteitä ja toimintamalleja kaikista DigiPoint-hankkeen osatoteutuksista. Tällä tavoin voidaan monipuolisesti esitellä osatoteutusten ja hankekumppaneiden tuloksia suhteessa käsiteltävään teemaan. Julkaisun rajallisen sivumäärä vuoksi on hankekonsortiossa pitänyt tehdä tiukkaa valintaa siitä, mitä kaikkea otetaan mukaan. Lukijalle tarkoituksellisesti esitellään ns. valitut palat, joilla on teeman kannalta uutuusarvoa ja jotka tekevät näkyväksi hanketyön konkreettisia aikaansaannoksia.

Tässä julkaisussa suomalaista yhteiskuntaa ja sen ajankohtaisia haasteita katsotaan DigiPoint-hankkeen kannalta. Hankekumppanit toivovat, että julkaisu tarjoaa tuoreita näkökulmia ja kriittisiä havaintoja kaupunki-, kunta- ja organisaatiotason päätöksentekijöille sekä yrityksille, mutta yhtä lailla koulutuksen ja työelämän asiantuntijoille, jotka toimivat asiakasrajapinnassa. Julkaisu tarkastelee teemakohtaisia ilmiöitä käytännönläheisesti ja ei-akateemisesti. Samalla se tukee hankkeessa saavutettujen tulosten ja työntekijöiden juurtumista sekä sitä kautta edistää DigiPoint-toiminnan vaikuttavuutta paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Digitaalisen työympäristön vaatimukset

PASI HARIO, Laurea-ammattikorkeakoulu

Digitalisoituvassa maailmassa, työmarkkinoiden murroksessa ja kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa Suomi tarvitsee digiosaamista. Teknologia-ala kaipaa erityisesti digitaitojen syväosaajia, mutta lähes kaikissa työtehtävissä tarvitaan myös geneerisiä digitaitoja. Digitaalisen osaamisen voikin laajimmillaan käsittää rajapintana, jonka kautta aiemmin opittuja työelämä- ja substanssitaitoja hyödynnetään digitaalisessa työympäristössä.¹

Digitaitoja tarvitaan myös yhteiskunnan jäsenenä. Ne ovat taitoja ja kyvykkyksiä, joita jokainen tarvitsee ongelmanratkaisuun, tekemiseen ja vuorovaikutukseen digitaalisessa toimintaympäristössä.² Vaikka DigiPointin ensisijainen tavoite on ollut kehittää osallistujien digitaalisia kompetensseja ja poluttaa heitä jatko-opiskelemaan tai työelämään, on digitaitoja opettamalla myös vahvistettu aktiivista kansalaisuutta digitaalisessa yhteiskunnassamme. Digitaidoista tai niiden puutteesta ei saisi tulla yhteiskunnallista vedenjakajaa.

Eryteisesti ikääntyneet, työttömät ja maahanmuuttajat kokevat digitaaliset taidot ja digitaalisen

toimintaympäristön haastaviksi. Lisäksi digihaasteet kumuloituvat henkilöille, joilla on jo muitakin terveydellisiä, taloudellisia tai muita elämänhallinnallisia vastoinkäymisiä. Hankkeen aikana tehty yhteistyö koulutuksen tarjoajien, työelämäasiantuntijoiden, työnantajien ja osallistujien kanssa osoitti, että heikko digiosaaminen vaikeuttaa työllistymistä, pääsyä opiskelemaan ja työssä jaksamista. Syrjäytymisvaara ja heikot digitaaliset taidot kulkevat käsi kädessä.

Hankkeen aluksi tutkittiin, mitä digitaalista osaamista työnantajat edellyttävät työntekijöiltään. Ymmärrystä syvennettiin osahankkeissa oppilaitosten, kaupunkien työllisyyspalveluiden ja työnantajien kanssa tehdyn yhteistyön kautta. Tiedonvälityksen ja teknologian nopea kehittyminen on lisännyt riippuvuutta ohjelmistoista ja sovelluksista. Eryteisesti asiantuntijatyössä digitaalisten sovellusten ja alustojen hyödyntäminen sekä digitaalisten toimintojen hallinta- ja ohjaustaidot ovat tulevaisuuden keskeistä työelämäosaamista.³ Niiden ohella korostuvat asiakaslähtöinen palvelujen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen sekä henkilökohtaisen osaamisen jatkuva kehittäminen ja johtaminen. Lisäksi tarvitaan vahvaa medialukutaitoa, sillä digitaalinen teknologia tuo uusia ulottuvuuksia verkkoympäristössä olevan tiedon vastaanottamiseen, jäsentämiseen ja prosessoimiseen.

¹ Hario, P. & Launikari, M. (2021). [Digitalisaatio ja työelämä – digitaidot rajapintana itseopiskeluun ja työllistymiseen.](#) Teoksessa V. Kallunki, M. Lumia, K. Pahkin, S. Seppälä, T. Ylikoski, M. Merimaa, ... & M. Uusi-Mäkelä. Askel askeleelta kohti strategista muutosta Laureassa. Laurea-julkaisut, Laurea Publications 178, 110-117.

² Launikari, M. & Hario, P. (2021). [Työnantajat ja digitalisaatio – Digiosaaminen on perustaito 2020-luvun työelämässä.](#) Laurea Journal.

³ Marin, K. (2021). [Työelämässä tarvittavaa osaamista tunnustetaan ja kehitetään yhteistyöverkoston avulla.](#) Laurea Journal.

Syrjäytymisvaara ja heikot digitaaliset taidot kulkevat käsi kädessä.

Digitaaliset taidot eivät ole oma irrallinen substanssi-saarekkeensa, vaan niitä hyödynnetään ennen kaikkea osana sosiaalista työyhteisöä ja ammatillisia verkostoja. Ei riitä, että työnantaja hallitsee käytetyt toimistotyökalut, yhteiskehittämisen alustat tai etäkokoussovellukset teknisesti. Hänen on myös ymmärrettävä, miten huomioida toisia tiimin jäseniä, rakentaa osallistavia kokouksia ja itse toimia digitaalisessa työympäristössä.

Jokaisella DigiPointin osahankkeella oli eri osallistujaprofiili sekä eri kulma parantaa osallistujien poltutumista työelämään ja opiskelemaan sekä vahvistaa heidän digitaitojaan. DigiPointin osatoteutuksissa digitaalisia kompetensseja vahvistettiin toisaalta Laurean ja Metropolian ammattikorkeakouluopinnoissa ja toisaalta Espoon, Vantaan ja Turun työpajatyöskentelyyn perustuvissa ratkaisuissa sekä Digitalents Helsingissä, joka on palkkatukimallilla toimiva ammattimaisia digipalveluja tuottava työyhteisö.

Laurean Espoon ja Vantaan opiskelijoille tarjotuissa ammattikorkeakouluopinnoissa digitaitojen opiskelun tulokulma oli teoreettisempi ja geneerisempi. Tietotekniikan substanssiopinnot yhdistettiin esimerkiksi palvelusuunnitteluun, markkinointiin, muotoiluun tai viestintään. Metropolian ja Helsingin mallissa keskityttiin kahdeksan kuukauden mittaisella palkkatukijaksolla työn ohessa tieto- ja viestintäteknologian opiskeluun.

Kaupunkien järjestämä lyhytkestoisempi työpajatyöskentely keskittyi tarkemmin tiettyihin teknologioihin tai digitaitoihin: 3D-tulostamiseen, audiovisuaalisen sisällön tuottamiseen, elektroniikan rakentamiseen, ohjelmointiin ja muuhun tekniseen soveltamiseen. Valmennuksen toteuttamistavasta riippumatta tavoite oli sama, antaa DigiPoint-osallistujille ulosmitattavia digitaitoja, jotka innostaisivat ja mahdollistaisivat poltutumisen opiskelemaan tai työskentelemään digitaalisessa ympäristössä.

Seuraavassa esitellään DigiPoint-hankkeessa saatuja oppeja kolmen aihealueen kautta, jotka liittyvät otsikon mukaisesti digitaalisen työelämän vaatimuksiin. Ensimmäinen tarkastelee ammattikorkeakouluopiskelua, toinen työpajatyöskentelyä ja kolmas hankkeen toteuttamistavan määrittänyttä COVID-19-pandemiaa.

Geneeriset digi- ja työelämätaidot rajapintana työelämään ja yhteiskuntaan

Laurean, Espoon ja Vantaan järjestivät kaksi ammattikorkeakoulutasoista koulutusjaksoa Espoon korkeakouluetuille pitkäaikaistyöttömille ja Vantaan toisen asteen suorittaneille nuorille. Koulutusjakson aikana he opiskelivat avoimen ammattikorkeakoulun digi- ja työelämäopintojaksoja sekä palvelumuotoilua ja ennakoitua. Koulutuksen rungon muodostivat yhteistyörytysten aidot kehitystehtävät, joissa opiskelijatiimit sovelsivat oppimaansa digitaalisessa työympäristössä.

Metropolian ja Helsingin kaupungin osahankkeessa kehitettiin malli, jonka osallistujiksi valittiin vähintään toisen asteen suorittaneita pitkäaikaistyöttömiä.

Mallissa osallistujia polutettiin kahteen vaihtoehtoiseen päämäärään. Ensimmäisessä vaihtoehdossa he

opiskelivat palkkatukijaksolla työn ohessa riittävän määrän tietotekniikka- ja viestintäalojen opintoja päättäkseen erillisoikeudella perustutkinto-opiskelijoiksi ammattikorkeakouluun. Toinen vaihtoehto oli opiskella valittuja opintojaksoja, jotka tukivat heidän palkkatukijakson tehtäviään ja edistivät heidän jatkotyöllistymistään palkkatukijakson jälkeen. Kaikissa osahankkeissa opetuksen rinnalla järjestetty kaupunkien ryhmätöimintä ja yksilövalmennus vahvistivat opintojaksoilla ja tiimityöskentelyssä sovellettuja yleisiä työelämätaitoja.

Alle puolen vuoden ammattikorkeakouluopinnoilla ei DigiPoint-hankkeessa ollut tarkoitus tehdä aloittelijasta koodaria tai ICT-alan substanssiosaajaa. Ideana olikin luoda kokeneemmille osallistujille rajapinta aiemmin hankitun osaamisen ja digitaalisen työelämän vaatimusten välille ja innostaa nuorempia osallistujia jatko-opintoihin viestintä- ja tietojenkäsittelyaloille.

DigiPoint-hankkeessa saatiin ammattikorkeakouluopiskelusta seuraavat opit:

Laurean, Espoon ja Vantaan DigiPoint-koulutuksen peruslähtökohtana oli, että **digitaalinen toimintaympäristö edellyttää riittävää digitaalista osaamista**, mutta myös muita valmiuksia. Näitä ovat työelämän metataidot. Niillä tarkoitetaan toimialoista riippumattomia yleistaitoja, jotka teknologian hallinnan lisäksi liittyvät itsensä johtamiseen, oppimiseen, tunteisiin tai luovuuteen. Erityisesti työelämän murroksessa ja työelämän muutoksissa metataitojen merkitys korostuu. Digiosaamisen ja metataitojen lisäksi työssä tarvitaan myös ammatillista osaamista. Digitaidot toimivat rajapintana, jolla aiemmin opittua moninaista osaamista käytetään hyväksi digitaalisessa työelämässä sekä kaikki muut elämänaalueet käsittävässä digitaalisessa ympäristössä. (Laurea-ammattikorkeakoulu)

Digitaidot toimivat rajapintana, jolla aiemmin opittua moninaista osaamista käytetään hyväksi digitaalisessa työelämässä sekä kaikki muut elämänaalueet käsittävässä digitaalisessa ympäristössä.

DigiPointissa kehitetty **Työelämän digitaidot -verkko-
kurssi** sopii kokonaan itsenäisesti opiskeltavaksi matalan kynnyksen kurssiksi. Sitä onkin tarjottu Laurean avoimen ammattikorkeakoulun kautta ilmaisena itseopiskeltava opintokokonaisuutena. Yhdessä itsearviointiin perustuvan digitaalitestin kanssa se lisää työnhakijoiden mahdollisuuksia itsenäisesti parantaa omia valmiuksiaan toimia työelämässä. (Laurea-ammattikorkeakoulu)

Espoon, Vantaan ja Laurean osatoteutusten **opiskeluryhmien digitaitojen alkutaso oli hyvin heterogeeninen**. Syksyllä 2021 alkaneessa toteutuksessa tämä kyettiin ottamaan hyvin huomioon ja opiskelijoille tarjottiin räätälöityä opetusta digitaalojen lähtötason mukaan. DigiPoint nimenä luo mielikuvan laajemmasta digitaalojen osaamisen oppimisesta, mitä korostettiin syksyn 2021 DigiPoint-koulutuksessa aloittaneille opiskelijoille. (Vantaan kaupunki)

Laurean johdolla luotiin **digitaalitesti**, joka ohjasi opiskelijoita heidän taitotasoaan vastaaville digitaaloja kehittäville opintojaksoille. Kukin kolmesta luodusta

opintojaksosta oli eri vaatimustasoa ja suunnattu eritasoisille digiosaajille: 'Työelämän digitaidot' heikot valmiudet omaaville ja kehittyville sekä 'Basics of Digital Service' ja 'Development and Operations' digitaidoitetaan kehittyneemmille. Tämä mahdollisti digitaitojen opetuksen räätälöinnin opiskelijoiden aloitustason mukaan. (Laurea-ammattikorkeakoulu)

Itseopiskeltavat verkkokurssit joustavoittavat ammattikorkeakouluopintojen yhteen sovittamista muuhun arkeen. Laaja itseopiskeltavien verkkokurssien tarjonta edistää sekä oman ammatillisen osaamisen vahvistamista että mahdollistaa opintopisteiden kartuttamisen opiskelupaikan saamiseksi erityisvalinnalla ammattikorkeakoulusta aiemmin suoritettujen opintojen perusteella. (Metropolia-ammattikorkeakoulu)

Työpajatyöskentelyssä ICT-alan substanssiosaamista

Espoon, Vantaan ja Turun työpajatyöskentely järjestettiin 4-20 viikon jaksoissa. Digitalents Helsingin palkkatuettu työskentely kesti kerrallaan kahdeksan kuukautta. Toisin kuin Laurean ammattikorkeakoulutoteutuksessa monilla osallistujilla kaupunkien osatoteutuksissa oli jo varsin kehittyneet tietotekniikka- ja digitaidot. Työpajajaksot ja palkkatuettu työ toimivatkin alustoina, joiden aikana osallistujilla oli mahdollisuus harjoitella työelämän rutiineja ja saada uraohjausta samalla, kun he syvensivät digitaitojaan ja teknologista tietämystään.

Työpajajaksot ja palkkatukijaksot toteutettiin läheisessä yhteistyössä työnantajien kanssa. Näin osallistujille kyettiin tarjoamaan opetusta, joka vastasi työmarkkinoiden osaamistarpeisiin. Osa osallistujista myös työllistyi yhteistyöyritysten palvelukseen työpajajakson

aikana tai sen jälkeen. Digitalents Helsingin palkkatuettu työ ja Metropolian tietotekniikka- ja viestintäalojen opinnot tukivat myös toisiaan. Metropolian substanssiin keskittyneiden opintojaksojen oppeja kyettiin soveltamaan käytännössä palkkatuetussa työssä.

DigiPoint-hankkeessa saatiin työpajatyöskentelystä seuraavat opit:

Digitalents Helsingissä työskentelevien **digitaidot** olivat jo lähtökohtaisesti **korkealla tasolla**. Osallistujat olivat saaneet vähintään alalle vaadittavan peruskoulutuksen. Niinpä digitaalisen osaamisen vahvistaminen tarkoitti uusien teknologioiden opiskelua eri projekteissa tai Metropolian opintotarjonnasta. (Helsingin kaupunki/Digitalents)

Kaikki **työelämän ja yhteiskunnan edellyttämät digitaidot** täytyy oppia. Nuoren oma motivaatio ja kiinnostus vaikuttavat, kuinka ohjausta voidaan toteuttaa. Työpajajakson aikana eräs nuori totesi, että haluaa pitää taidon vain harrastustasolla eikä tehdä siitä ammattia. Joku toinen oli kiinnostunut alasta myös työllistymismielessä. Toiminnan säännöllisyys toi sujuvuutta ja lisäsi rytmiä arkeen. Rutiini mahdollisti myös osaamisen vielä syvemmän vahvistamisen. Osallistujan lähtötaidoilla ja käsityksellä niistä on suuri merkitys: kun lähtötaso on tiedossa, voidaan tehtävät räätälöidä tasoon sopiviksi. Useilla työpajatoimintaan osallistuvilla nuorilla tunnistettiin erilaisia haasteita työelämässä toimimisessa. (Turun kaupunki)

Digitalents Helsingin ohjelmistotiimin osalta mahdollisuus hyödyntää **Metropolian opintoja osana jokapäiväisiä töitä** on ollut äärimmäisen arvokasta. Kurssien kautta on saatu tiimiin paljon arvokasta osaamista, jota muuten olisi ollut hankalaa hankkia. Kurssitarjonta vastasi juuri siihen osaamistarpeeseen, jota tiimissämme

oli. Metropolian opintotarjonta mahdollisti osallistujien omaan kiinnostukseen perustuvan osaamisen kehittämisen sekä urasuunnittelun ja vahvisti näin heidän motivaatiotaan. (Helsingin kaupunki/Digitalents)

DigiPoint **Vantaan digitaalinen työskentely-ympäristö** muokkautui hankekauden aikana. Tärkeimmät elementit käsittivät laitehallinnan, yhteiset verkkoalustat (viestintäalusta, virtuaalimaailmojen alusta, visuaalinen yhteistyöalusta, oma palvelin) sekä mahdollisuuden käyttää näitä kaikkia niin etä- kuin lähityössäkin.

Erityisesti näinä poikkeusaikoina tästä kokonaisuudesta saatiin paljon irti, sillä osa asiakkaistamme teki pääasiassa etätöitä esim. terveydellisistä syistä. (Vantaan kaupunki)

Tärkeintä **Vantaan hybriditoteutuksessa** oli se, että kaikkea tekemistä oli mahdollista hallita itse. Kolmansien osapuolien tarjoamia ratkaisuja käytettiin, mm. viestialustaa, mutta yhteisten projektien tekemiseen oli kätevintä rakentaa oma palvelin- ja verkkolevyjärjestelmä. Huomionarvoista on myös se, että DigiPoint-asiakkailta ei ollut pääsyä Vantaan omiin järjestelmiin, sillä työkokeilusopimus ei tee heistä Vantaan kaupungin työntekijöitä. Tämä asetti asiakkaamme jo lähtökohtaisesti eriarvoiseen asemaan hankkeen muun henkilökunnan kanssa ja vaikutti siihen, mitä järjestelmiä voitiin käyttää. (Vantaan kaupunki)

COVID-pandemia digitaalisen etätöskentelyn katalyyttinä

DigiPoint-hanke pääsi käynnistymään vallinneen pandemian seurauksena täydellä teholla puoli vuotta myöhässä. Erityisesti hankkeen alun kokoontumisrajoitusten takia ammattikorkeakoulu- ja työpajatoteutukset

joutuivat järjestämään valtaosan toiminnastaan virtuaalisesti etäyhteyksin. Vaikka etäosallistuminen haastoi ryhmähengen muodostumista ja yksilöllistä kohtaamista, oli sillä myös positiivisia vaikutuksia. Osallistujat hyväksyivät etätöskentelyn ja sen edellyttämien digitaalisten yhteistyöalustojen opiskelun itsestään selvytensä. Lisäksi niille, jotka kokivat sosiaaliset tilanteet haastaviksi, alun etäosallistuminen oli pehmeä lasku ja kokoontumisrajoitusten höllentymisen jälkeen kasvokkain työskentely tuntui siten helpommalta.

DigiPoint-hankkeessa saatiin pandemian vaikutuksista seuraavat opit:

Pandemia-ajan sanelema **etäosallistuminen ja virtuaalisen ympäristön käyttö** lisäsivät selkeästi osallistujiemme ryhmäytymistä ja vuorovaikutusta. Kasvotusten vetäytyvämmät osallistujat saattoivat olla hyvin sosiaalisia ryhmätilanteessa oman avatarinsa takaa. Virtuaaliseen tilaan oli myös kätevää suunnitella yhteisiä toimintaa ja tehtäviä. (Vantaan kaupunki)

DigiPoint-ammattikorkeakoulukokeilun ensimmäinen koulutus järjestettiin pandemian takia lähes kokonaan ja toinen osittain etänä. Tämä pakotti monet osallistujat alusta lähtien epämukavuusalueelle ja suoraan digitaitojen ja työkalujen soveltamisen syvään päätyyn. Tämä oli hyödyllistä. Yksittäisten digitaalisten sovellusten sijaan nimenomaan kokemus tiimityöskentelystä digitaalisen projektin parissa digiympäristössä on heidän kilpailuetunsa työhaussa työmarkkinoilla. (Espoon kaupunki)

Pandemia on tuonut toimintaan vaihtoa paljon **uusien yhteydenpidon ja työn järjestämisen välineitä**.

Monelle näin laaja ja monipuolinen eri työkalujen käyttö ei ollut ennestään tuttua, joten kehitystä on tapahtunut siltäkin saralla. Yleisesti työyhteisö on

oppinut paljon siitä, mikä tapa tavata ja kohdata sopii mihinkin tilanteeseen ja alustalle. (Helsingin kaupunki/Digitalents)

Digiosaaminen on kansalaistaito

DigiPoint-hankkeen osatoteutuksissa digitaalista kompetenssia tarkasteltiin toisaalta geneerisinä työelämätaitoina ja toisaalta ICT-alan substanssitaiteina. Osassa hankkeista päivitettiin jo varttuneempien osallistujien digiosaaminen vastaamaan digitaalisen työympäristön perusvaatimuksia. Toisissa osatoteutuksissa keskityttiin opettamaan erityisesti nuorille työttömille työnhakijoille tietotekniikka-alan syvempää substanssia.

Digitaalisten työkalujen haltuunotto ja käyttö sekä työskentely digitaalisessa ympäristössä ovat nykyäikäisen työelämän perustaitoja. Ilman niitä yksilö voi ajautua työelämän ulkopuolelle ja on myös vaarassa syrjäytyä. Digitaaliseen yhteiskuntaan kiinnitytään myös yhä vahvemmin digitaalisia väyliä pitkin. Työvoimaviranomaisten tulisikin tukea digitaidoiltaan puutteellisten työttömien työnhakijoiden kouluttamista soveltavin taitoperusteisin koulutuksin. Ei riitä, että oman alan substanssiosaaminen on kunnossa, vaan tarvitaan myös riittäviä digitaitoja. Ilman niitä ei synny rajapintaa, joka mahdollistaa oman substanssiosaamisen täysimääräisen hyödyntämisen työelämässä.

DigiPointin työpajapohjainen digityökalujen ja -taitojen opiskelu sopi hyvin nuorille, vielä paikkaansa etsiville työnhakijoille. Substanssin ohella arkirutiinien harjoittelu edisti heidän poluttumistaan työelämään ja opiskelemaan. Osalla avointen ammattikorkeakouluopintojen suorittaminen ja oppien soveltaminen palkkatuetussa työssä tehosti työelämän osaamisvaatimusten tavoittamista.

Ei riitä, että oman alan substanssiosaaminen on kunnossa, vaan tarvitaan myös riittäviä digitaitoja. Ilman niitä ei synny rajapintaa, joka mahdollistaa oman substanssiosaamisen täysimääräisen hyödyntämisen työelämässä.

DigiPointin osatoteutusten osallistujaryhmille oli yhteistä vaikeasti työllistyminen. Yksilöllisellä ja ryhmämuotoisella kasvatusten tehtävällä opinto- ja uraohjauksella oli suuri vaikutus osallistujien poluttumiseen töihin tai opiskelemaan. Muuttuneesta pandemiatilanteesta johtuneet kokoontumisrajoitukset tarjosivat tähän erinomaisen vertailukohdan. Ensimmäisenä vuonna jouduttiin opetus, ryhmätoiminta ja ohjaus järjestämään pääosin verkon välityksellä. Toisena vuotena rajoitukset mahdollistivat paremmin lähitapaamiset. Kasvatusten tarjottu opetus ja ohjaus näkyivät tuloksellisempina koulutusten läpäisyinä ja parempina oppimistavoitteiden saavuttamisena.

DigiPointin digitaalisessa väylässä toteutettu opetus ja ohjaus tarjosivat myös mielenkiintoisen jatkotutkimuskohteen. Miten yhdistää digitaalisessa ympäristössä ja digityökaluin tehtyä etäohjausta lähiohjaukseen vielä paremman ohjausvaikutuksen saavuttamiseksi? Mitkä digitaaliset työkalut tuovat lisäarvoa ohjaukseen ja siten työllistymiseen?

Osallisuuden tukeminen ja sen merkitys eri kohderyhmille

HANNA SIMON, Turun kaupunki

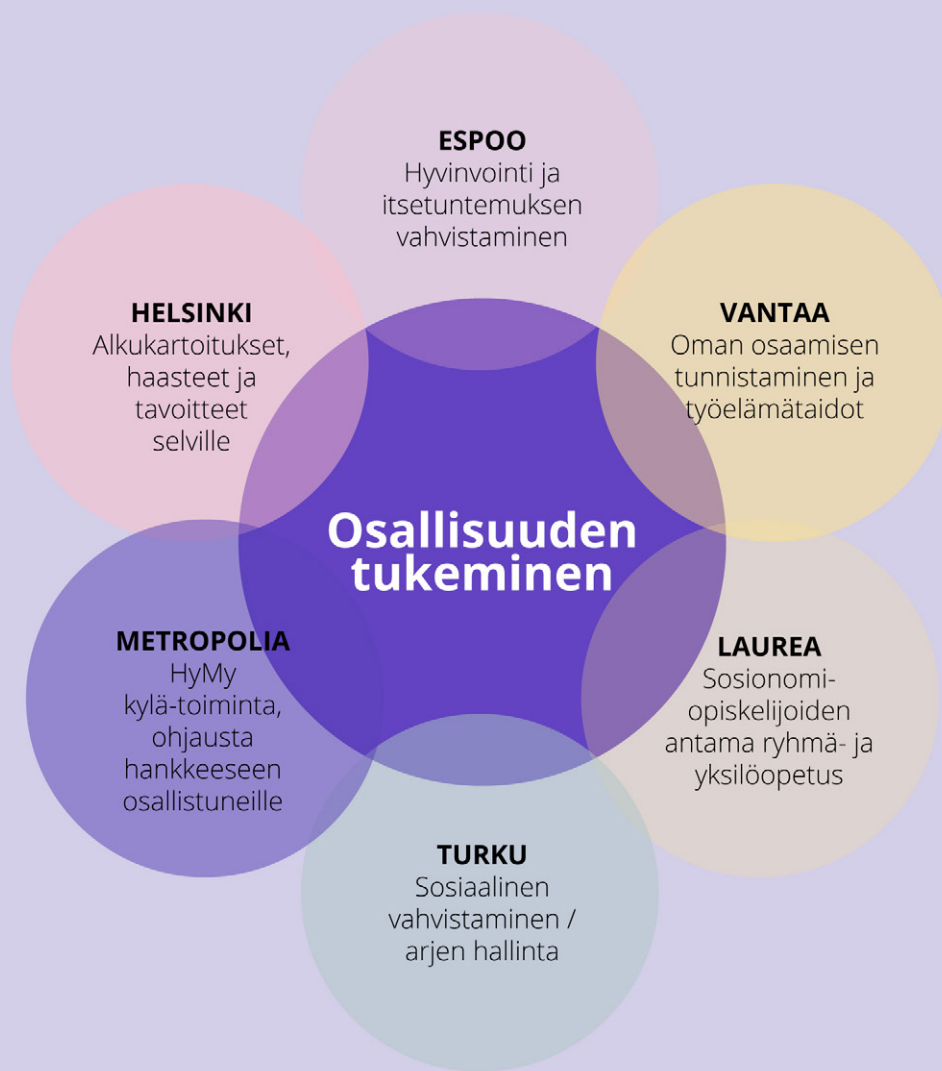
Osallisuuden tukeminen on ollut merkittävässä roolissa DigiPoint-hankkeessa. Hankkeessa on kehitetty toimintamalleja ja osaamisen kehittämisen palveluita, jotka sopivat vaikeasti työllistyvien henkilöiden elämäntilanteeseen. Pitkittynyt työttömyys voi heikentää henkilön työelämävalmiuksia ja aiheuttaa haasteita elämänhallinnassa. Hankkeessa on varmistettu osallistujille riittävä tuki, jotta työelämässä tarvittava osaaminen lisääntyy. Yksilöllisen sosiaalisen tuen merkitys on tärkeä tuetussa työllistymisessä sekä siirtymissä avoimille työmarkkinoille ja/tai koulutukseen. Itselle merkitykselliseen yhteisöön kuulumisen ja siitä syntyvä osallisuuden kokemus on äärimmäisen tärkeää yksilön tulevaisuuden kannalta. Näistä syistä osallisuuden tukeminen sekä sosiaalinen näkökulma ovat olleet keskeisiä tavoitteita hankkeessa, ja niitä on toteutettu eri tavoin kunkin osatoteutuksen kohderyhmän tarpeiden mukaan.

Hankkeen aikana on todennettu muutosta osallistujien tilanteissa erilaisilla mittareilla ja kyselyillä. Turun osatoteutuksessa on käytetty [Kykyviisaria](#) työ- ja toimintakyvyn mittarina sekä tehty osallistujille kyselyt jakson puolivälissä ja lopussa. Muissa osatoteutuksissa on ollut käytössä [CREAR-arviointiväline](#). Näillä työkaluilla voidaan todentaa muutosta useilla eri elämän osa-alueilla. Tässä artikkelissa keskitytään osallisuuden teemaan. Kykyviisarilla selvitetään vastaajan tilannetta, vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Mikäli kysely

täytetään uudelleen, voidaan sen avulla havaita muutoksia työ- ja toimintakyvyssä. CREAR-arviointiväline auttaa tunnistamaan hyvinvointiin ja elämänhallintaan vaikuttavia asioita viidellä eri osa-alueella: opiskelu, ajankäyttö ja suunnitelmallisuus, hyvinvointi, urasuunnittelu ja työllistyminen.

Tällaisten välineiden avulla tehtävän alkukartoituksen perusteella voidaan tunnistaa haasteita, joihin henkilön kohdalla keskitytään. Erityisesti elämänhallinnan ohjaus sekä hyvinvoinnin ja työkyvyn kartoitus ovat tärkeitä hankkeen kohderyhmän kannalta. Elämänhallinnan parantuminen heijastuu yksilön kokemuksena yhteiskuntaan kuulumisesta. Välineiden avulla osallistujat myös pysähtyy pohtimaan itse omaa tilannettaan. Hetkeen pysähtyminen ja itsearviointi voi olla merkityksellistä muutosmotivaation löytämisessä ja sen kohdentamisessa asioihin, joihin muutosta kaivataan tai jotka ovat tähän saakka hidastaneet sitä.

DigiPoint-toiminnalla on myös kehitetty alkukartoitusta, muutoksen arviointia sekä yksilövalmennuksen muotoja. Osallisuuden tukemisen vaikutuksia kartoittavat välineet ovat osallistavia ja tekevät osallistujasta aktiivisen toimijan omassa tilanteessaan. Eri osatoteutuksissa on ollut erilainen lähestymistapa osallisuuden tukemiseen. Tämä johtuu osatoteutusten erilaisista tavoitteista, kohderyhmistä ja niiden tarpeista.

Kuva 1. Osallisuuden tukemisen osa-alueet DigiPoint-hankkeen osatoteutuksissa (H. Simon, 2022).

Sosiaalinen vahvistaminen on ollut keskeisessä osassa Turun kaupungin järjestämässä DigiPoint-valmennuksessa. Sisällöt ovat olleet kokonaisvaltaisesti arjenhallintaa tukevia, mm. talous, terveys ja työ/opiskelu. Henkilökohtaisella tavoiteasetannalla on onnistuttu kohdistamaan toimenpiteitä yksilöllisen tarpeen mukaan, ja siinä on hyödynnetty Kykyviisarin tuloksia. Toteutus on ollut pääasiassa ryhmämuotoista sosiaalisen vahvistamisen valmennusta, mutta myös yksilöohjausta on tarjottu. Tärkeää on ollut myös tunnistaa

mahdolliset syrjäytymisvaaraa aiheuttavat tekijät, esim. oppimisen tai keskittymisen häiriöt. Tällaiset havainnot ovat merkittäviä tietoja myös asiakkaan verkostoille ja ohjaaville tahoille, samoin jatkopolkuja ajatellen. (Turun kaupunki)

Oman osaamisen sekä kehityskohteiden tunnistaminen ja sanoittaminen on keskeistä ja luo motivaatiota valmennukseen osallistumiseen. Vantaalla DigiPoint-hankkeen valmennusryhmissä onnistumisen

Osallisuuden tukemisen vaikutuksia kartoittavat välineet ovat osallistavia ja tekevät osallistujasta aktiivisen toimijan omassa tilanteessaan.

kokemusten saaminen sekä epäonnistumisten ja haasteiden käsittely turvallisessa ympäristössä ovat antaneet itsevarmuutta. Työelämätaitojen harjoittelu ryhmätyötehtävissä sekä ammattikorkeakouluopintojen kytkeminen aitoihin yrityshaasteisiin on ollut merkittävä tekijä hankkeeseen osallistuneiden taitojen kehittämisessä sekä osaamisidentiteetin vahvistumisessa. Keskittyminen omaan hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin seikkoihin on tukenut työelämään siirtymistä. Vantaan DigiPoint- hankkeen osatoteutuksen kohde-ryhmälle ryhmäytyminen ja osallisuus on ollut tärkeä osa opiskelun mielekkyyttä. Ryhmäytyminen on vahvistanut kokemuksen mukaan sitoutumista opiskeluun, kun on ollut vertaistukea saatavilla. Yhteiset aktiviteetit luokkatilan ulkopuolella ovat olleet hyvä keino lisätä osallisuutta ja ryhmäytymistä. (Vantaan kaupunki)

Hyvinvoinnin ja itsetuntemuksen vahvistaminen ovat tärkeitä osa-alueita työllistymisen kannalta. Tämä on ollut yksi osa-alue, johon on keskitytty Espoon DigiPoint-hankkeessa. Oman hyvinvoinnin kannalta on pohdittu, kuinka voin olla paras versio itsestäni. Osaamisen sanoittaminen on tärkeää työnhakua ajatellen. Hyvin toimivan ja aktiivisen ryhmän kanssa vuorovaikutus ja osallisuus on toteutunut hyvin. Elämäkokemus on auttanut ryhmässä vuorovaikutuksen syntymistä. (Espoon kaupunki)

Laureassa sovellettu kehittämispohjainen oppiminen (Learning by Developing) toteutui DigiPoint-hankkeessa. Laurean sosionomiopiskelijat osana omia tutkinto-opintojaan tarjosivat Espoon ja Vantaan DigiPoint-opiskelijoille vertaistuellista yksilöohjausta. Sen tavoitteena oli vahvistaa DigiPoint-opiskelijoiden elämänhallintaa ja tukea heidän työllistymisedellytyksiään. Tästä toiminnasta saadut tulokset olivat palkitsevia sekä sosionomiopiskelijoille että DigiPoint-osallistujille. (Laurea-ammattikorkeakoulu)

HyMy-kylä (Hyvinvointia Myllypurosta) on Metropolia Ammattikorkeakoulun 'Asiakaslähtöiset hyvinvointi- ja terveyspalvelut' -innovaatiokeskittymään kuuluva oppimis- ja kehittämissympäristö. Toimintamallia testattiin ja hyödynnettiin Helsingin DigiPoint-hankkeeseen osallistuneilla asiakkailla ja siitä saatiin positiivisia kokemuksia. HyMy-kylässä⁴ opiskelijat harjoittelevat asiakastyöskentelyn ammattikäytäntöjä, yksilöllistä palveluiden muotoilua, uusien palveluiden konseptointia ja innovatiivista kehittämistä. Asiakkailla on tärkeä merkitys palveluiden kehittämisessä, mutta myös moniammatillisen sote-alan opetuksen uudistamisessa. Sosiaali- ja terveyspalveluja kehitetään yhdessä kumppaneiden kanssa. Tärkeimmät kehittäjäkumppanit ovat kaupunkilaiset ja yhteisöt. Muita kumppaneita ovat julkinen, yksityinen ja kolmas sektori sekä korkeakoulu-yhteisö. (Metropolia Ammattikorkeakoulu)

Helsingin osatoteutuksessa CREAR-arviointivälineestä saadun tuloksen avulla on keskusteltu mahdollisista haasteista, joita DigiPoint-hankkeeseen osallistujilla on tunnustettu. Kevään 2022 aikana ohjausta on sidottu entistä enemmän Metropolian HyMy-kylän toimintaan.

⁴ Elomaa-Krapi, M. Ahlstrand, A. & Vehkaperä U. (2021). [HyMy-kylässä opitaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdessä - UAS Journal](#)

HyMy-kylä toiminnan kautta Metropolian opiskelijat saavat ohjaukokemusta, ja ohjaukseen osallistuvat DigiPointin asiakkaat/työntekijät pääsevät maksuttomaan hyvinvoinnin ja työkyvyn kartoitukseen.⁵ Sen tarkoituksena on tarttua heti pitkittyneen työttömyyden mukanaan tuomiin hyvinvoinnin haasteisiin. Tämä yhteistyö on erinomainen esimerkki siitä, että mikäli haasteita tai kehittämiskohteita tarkastellaan asiakkaan kanssa, on niihin myös tärkeää löytää ratkaisuehdotuksia. Uusilla yhteistyön muodoilla voidaan löytää nopeammin ratkaisuja haastaviin tilanteisiin ilman, että mahdollisesti joudutaan odottamaan pitkiä aikoja julkisiin palveluihin pääsyä. Keskeisessä osassa on palkkatukijakson alussa tehtävä kartoitus, jonka tulosten perusteella tunnistettuja haasteita voidaan ratkoa jakson aikana. Osallisuuden tukeminen nivoutuu osaksi jokapäiväistä työskentelyä. Tuki ja kannustus on työyhteisön toimintamallin perustana. (Helsingin kaupunki)

Hankkeen aikana saavutetut opit osallisuuden tukemisessa

Vertaistuki ja ryhmäytyminen ovat olleet keskeisiä elementtejä osallisuuden tukemisessa DigiPoint-hankkeessa. Ryhmämuotoisessa toiminnassa vertaistukea on ollut mahdollista saada ryhmän muilta jäseniltä, mikäli ryhmäytyminen on onnistunut hyvin. Ryhmäytymiseen ja ryhmän toimintaan on siis syytä kiinnittää huomiota heti alkuvaiheessa. Koska ryhmätyötaidot ovat tärkeitä opiskelu- ja työelämässä, on niitä aiheellista harjoittaa ennen siirtymistä avoimille työmarkkinoille tai itsenäiseen opiskeluelämään. Ryhmäytymistä hankkeen aikana

on tapahtunut erityisesti yhdessä tekemisen kautta. Projektinhallinnan ja työelämän metataitoja on opittu mm. pienissä ryhmissä tehdyissä yritystoimeksiannoissa, joita DigiPoint-opiskelijat ovat suorittaneet osana opintojaan Laurea-ammattikorkeakoulussa. Ryhmäytymiseen kiinnitettiin erityistä huomiota Laurean järjestämän koulutuksen orientaatioviikolla. Siihen yhdistettiin pelillistämistä, joka nopeutti vuorovaikutuksen syntymistä opiskelijoiden välillä.

Yksilön **yhteiskuntaan kuulumisen tunne** on merkittävä osa osallisuutta. Monella pitkään työelämän ulkopuolella olevista henkilöistä tämä kuulumisen kokemus on heikentynyt. Laurean osatoteutuksessa on huomattu, että itsensä johtamisen, oman osaamisen tunnistamisen ja työuraa koskevan suunnittelun teemoista koostuvalla 'Mielekkään työuran' -kurssisarjalla on ollut merkitystä osallistujan elämänhallinnan parantamisessa ja osaamisen näkyväksi tekemisessä. Tätä kautta on pystytty vahvistamaan yksilön kuulumista yhteiskuntaan. Kurssisarjan sisältöinä olivat itsensä johtaminen, oman osaamisen tunnistaminen ja työuraa koskeva suunnittelu ja sen avulla on edistetty opiskelijoiden yhdenvertaisuutta sekä vähennetty osattomuutta ja näköalattomuutta. Myös Turun osatoteutuksessa on havaittu yhteiskuntaan kuulumisen tunteen kehittymistä myönteiseen suuntaan. Tämä positiivinen kehitys on havaittavissa Kykyviisari-tuloksia tarkasteltaessa, sillä merkittävä osa vastaajista koki yhteiskuntaan kuulumisen tunteen parantuneen jakson aikana. Tämän lisäksi monella tunne oli pysynyt samana erityisesti, jos se oli jo aloitushetkellä ollut hyvällä tasolla.

Turun osatoteutuksessa **sosiaalinen vahvistaminen** on ollut olennainen osa valmennusta työpajajaksolla. Ryhmäytymisen onnistuminen on ollut merkityksellistä valmennuksen tuloksellisuuden näkökulmasta. Sosiaalisen vahvistamisen teemat on aloitettu kevyemmistä, ja ryhmän tultua tutuksi, on voitu siirtyä

⁵ Ventelä, A. (2021). [Digitalisaatio muuttaa sote-alaa, HyMy-kylässä opiskelijat oppivat työelämätaitoja - TELMA \(telma-lehti.fi\)](https://www.telma-lehti.fi/)

henkilökohtaisempiin/arempiin aiheisiin. Tämä on mahdollistunut, kun ryhmässä on ensin saavutettu keskinäinen luottamus. Ryhmävalmennus on luonut mahdollisuuksia vertaistuelliseen keskusteluun, joita yksilöohjauksessa ei saavuteta. Osallistujat ovat myös koko ajan voineet saada henkilökohtaista ohjausta ryhmävalmennuksen lisäksi, mikäli se on ollut tarpeen. Yksilöllisessä ohjauksessa on käsitelty asioita, jotka ovat voineet olla haasteena valmennuksen aikana. Tärkeää on myös tässä vaiheessa ollut tunnistaa mahdolliset nuoren syrjäytymisvaaraa aiheuttavat tekijät. Yhdessä tekeminen on myös tarjonnut tilaisuuksia tutustua uusiin asioihin sellaisille nuorille, jotka eivät itse tällaisiin tilaisuuksiin olisi tarttuneet. Esimerkiksi yhteiset vierailut museoon ovat olleet hyvin positiivisia uusia kokemuksia monille ryhmään osallistuneille nuorille.

Laurean tarjoamaan koulutukseen osallistuneet DigiPoint-opiskelijat saivat **henkilökohtaista ohjausta** Laureassa tutkintoaan suorittavilta sosionomiopiskelijoilta. DigiPoint-opiskelijoiden yksilöllisessä ohjauksessa keskityttiin heille kipeisiin ja arkoihin asioihin luottamuksellisesti. Tällä helpotettiin heidän paineitaan ja mahdollistettiin täysipainoinen keskittyminen opintoihin, työnhakuun ja ryhmävalmennukseen. Ohjauksen aikana havaittiin, että henkilökohtaisella ohjauksella on suuri merkitys haastavassa tilanteessa oleville asiakkaille. Ilman ohjauksellista tukea osa DigiPoint-opiskelijoista olisi todennäköisesti keskeyttänyt heille räätälöidyn koulutuksen. Yksilöllisessä ohjauksessa voidaan keskittyä itselle kipeisiin ja arkoihin asioihin luottamuksellisesti. Näin voidaan helpottaa osallistujien paineita, jotta he voivat keskittyä opintoihin, työnhakuun tai valmennukseen täysipainoisesti. Ohjauksen aikana huomattiin, että henkilökohtaisella ohjauksella on suuri merkitys haastavassa tilanteessa oleville asiakkaille. Ilman ohjausta osa asiakkaista olisi

todennäköisesti keskeyttänyt jakson.⁶

Laurean **sosionomiopiskelijoiden DigiPoint-opiskelijoille antama vertaistuki ja ohjaus** haastavissa elämäntilanteissa on koettu erittäin hyväksi ja vaikuttavaksi toiminnaksi. Siitä on ollut selkeää hyötyä toiminnan molemmille osapuolille. DigiPoint-osallistujien ohjaus antoi sosionomiopiskelijoille arvokasta kokemusta aidosta asiakastyöstä omaa tulevaa työuraansa varten. DigiPoint-opiskelijat puolestaan saivat tilaisuuden peilata ja reflektoida omaa elämäntilannettaan ja suunnitella tulevaisuuttaan sosionomiopiskelijoiden avulla. Laurean sosionomiopiskelijat tarjosivat ohjausta Espoon ja Vantaan DigiPoint-asiakkaille, jotka opiskelivat Laurean heille räätälöimässä koulutuksessa. Helsingin osatoteutuksessa on tehty yhteistyötä Metropolia ammattikorkeakoulun HyMy-kylä toiminnan kanssa. Hankkeeseen osallistujat ovat saaneet HyMy-kylä toiminnan kautta opiskelijoiden antamaa ohjausta elämäntilanteiden haasteisiin.

COVID-pandemian vaikutukset

Koronarajoitukset ovat vaikuttaneet DigiPointin toimintaan lähes koko hankekauden (2020–2022). Vuoden 2021 kevään ja syksyn välillä on voitu vertailla sitä, miten rajoitusten vaikutukset näkyivät hanketyössä. Keväällä rajoitukset vaikuttivat toimintaan merkittävästi ja toimintoja toteutettiin paljon etänä tai hybridimallilla. Syksyllä puolestaan päästiin toteuttamaan pääosin lähtötoimintaa hankesuunnitelman mukaisesti. Useassa osatoteutuksessa huomattiin, että etätapaamisilla ei

⁶ Launikari, M. & Hämäläinen, K. (2021). [”Mulle tais tulla yks iso oivallus tän DigiPointin aikana” – Ohjaus- ja kohtaamisosaaminen sosionomiopiskelijoiden käytännön asiakastyössä. Laure Journal.](#) Viitattu 21.1.2022.

saatu luotua samanlaista ryhmäytymistä kuin oli mahdollista ilman etätoimintaa. Tämä korostui erityisesti tilanteissa, joissa etätoimintaan jouduttiin heti ryhmän alkuvaiheessa ennen kuin ryhmäytymistä oli ehtinyt tapahtua lähikontaktissa. Toisaalta joillekin osallistujille etätoiminta oli sopivaa ja mieluisaa. Hybridityöskentelystä ja sen mahdollisista hyödyistä on opittu paljon pandemian aikana.

Osallisuuden lisääminen ja siihen liittyvät teemat ovat usein hyvin henkilökohtaisia ja vaativat luottamuksellisen suhteen rakentumista ohjaavan tahon kanssa. Asiakkaan tausta ja aiemmat kokemukset määrittelevät usein sitä, mitä luottamuksen syntyminen vaatii. Siinä missä jollekin luottamuksellisen suhteen syntyminen etäyhteyden kautta on helppoa, voi joku toinen vaatia useita lähitapaamisia samanlaisen luottamuksen syntymiseen. Yksilöohjauksessa henkilökohtaiset erot on helpompi ottaa huomioon kuin heterogeenisen ryhmän kanssa toimittaessa.

Vaikka Covid-pandemia on haastanut hankkeen toimintaa alusta saakka, on se myös luonut uusia mahdollisuuksia. Siinä missä etätyöskentely on toisille haastavaa, voi se toisille olla hyvin toimiva keino opiskella tai osallistua toimintaan. Pandemian väistyessä on hyvä pohtia, mitä kaikkea sen aikana on opittu, ja hyödyntää niitä oppeja myös jatkossa. Toimintaa voi olla järkevää tarjota sekä virtuaalisesti että lähitoteutuksena. Näin on mahdollista saavuttaa suurempi joukko potentiaalisia asiakkaita.

Onnistumiset vahvistavat osallisuutta

Osallisuuden tukeminen on koettu tärkeäksi DigiPoint-hankkeen kaikissa eri osatoteutuksissa. Vertaistuki ja

elämänhallinnan tukeminen ovat auttaneet hankkeen kohderyhmää siirtymässä opiskelu- ja työelämään. Työelämän ulkopuolelle joutuminen on merkittävä kriisi yksilön elämässä. Työttömyyden pitkittyessä osallisuuden tukemisella voidaan onnistua ratkaisemaan tilanne positiivisesti. DigiPoint-hankkeessa sosiaalisella vahvistamisella on saatu hyviä tuloksia, asiakkaiden omien Kykyviisari-arvioiden mukaan heidän elämäntilanteensa ovat parantuneet valmennuksen aikana. Ryhmäytyminen sekä vertaistuki ovat toteutuneet useilla eri tavoilla hankkeen osatoteutuksissa, ja niillä on ollut positiivisia vaikutuksia hankkeeseen osallistujille.

Hankkeen aikana on kokeiltu erilaisia luovia ratkaisuja yksilöohjauksen toteuttamiseen. Sosionomiopiskelijoiden antama ohjaus koettiin erittäin hyväksi tavaksi saada sekä yksilö- että ryhmäohjausta elämänhallintaan, joka vaikuttaa merkittävästi henkilön opiskelu- ja työkykyyn. Samalla, kun DigiPoint-asiakkaat ovat hyötynet saamastaan ohjauksesta, ovat sosionomiopiskelijat saaneet hyvää kokemusta käytännön työstä jo opiskeluaikana ja syvemmän käsityksen kyseisen kohderyhmän haasteista. Tällaista yhteistyötä on suositeltavaa käyttää jatkossakin, sillä se hyödyttää molempia osapuolia.

Oikea-aikaisuus toiminnassa sekä kokemus oman polun hallinnasta ovat merkittäviä tekijöitä osallistujan prosessin onnistumisessa. Kokemus omien tavoitteiden asettamisesta ja hallinnasta lisää asiakkaan motivaatiota suorittaa jakso onnistuneesti loppuun saakka. Asiakkaan motivaatiolla on suuri merkitys jatkopolutuksen onnistumisessa. Osallisuuden tukemisella sekä yksilöllisesti että ryhmässä voidaan ylläpitää ja lisätä motivaatiota oman tilanteen muuttamiseen.

Asiakasohjaus ja moniammatillisuus

JAAKKO HYYTIÄ, Stadin ammatti- ja aikuisopisto
TAPANI MARTTI, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Monen työttömän työllistymiseen liittyvät vaikeudet eivät johdu ainoastaan sopivan työpaikan puutteesta, vaan työttömyyden taustalla voi olla monisyinen koelma erilaisia haasteita. Nykyinen palvelujärjestelmä ei ole tarpeeksi tehokas ja joustava ratkaisemaan vaikeasti työllistyvien yksilöiden haasteita. Osin tästä syystä Suomessa on viime aikoina ahkerasti kokeiltu ja kehitetty uusia malleja vastaamaan haasteeseen, kuten **TE-toimistojen uusi asiakaspalvelumalli** ja **työllisyyden kuntakokeilut**. Samaan aikaan kokemukset ja tutkimukset Ohjaamojen toiminnasta osoittavat selviä hyötyjä nuorille. Asiakasohjauksen sujuvuuden ja osuvuuden parantuminen Ohjaamojen moniammatillisen yhteistyömallin avulla onkin ollut rohkaisevaa⁷. Tavoitteena on luoda Suomeen yksilöiden erityislaatuiset tarpeet paremmin huomioivaa niin sanottua pohjoismaista mallia.

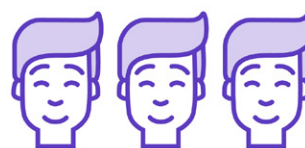
Toimiva asiakasohjaus ja kohderyhmää ohjaavien tiimien monipuolinen osaaminen tunnistettiin myös DigiPoint-hankkeessa keskeiseksi onnistumisen edellytyksiksi. Toimiva asiakasohjaus on tärkeää, jotta kehitettäviin palveluihin ohjautuisi tarpeeksi niistä mahdollisesti hyötyviä osallistujia. Hankkeen koulutus-, valmennus-, työpaja-, työkokeilu- ja palkkatukijaksoille osallistuneiden yksilöiden ohjaustyötä taas teki tiiviissä yhteistyössä moniammatillinen tiimi. Siihen kuuluvat

asiantuntijat ohjasivat osallistujia kehittämään valmiuksiaan ja osaamistaan heille parhaiten sopivaa jatkopoltumista varten.

Hankkeen eri osatoteutusten kohderyhmät, niille kehitettävät palvelut sekä toimijoita ohjaavat toimintaperiaatteet olivat alusta alkaen toisistaan poikkeavia. Yhteisenä nimittäjänä on toiminut kaikkien osatoteutusten jakama tavoite parantaa osallistujien mahdollisuuksia päästä avoimille työmarkkinoille ja jatko-opintoihin. Sen vuoksi myös asiakasohjauksen ja moniammatillisen ohjauksen muodot ovat olleet jokaisessa osatoteutuksessa hieman erilaisia. Hankkeen aikana onkin saatu monipuolista kokemusta erilaisista asiakasohjauksen ja moniammatillisen ohjauksen malleista.

OSALLISTUJA

MONIAMMATILLINEN OHJAUSTIIMI

ASIAKASOHJAUS- JA YHTEISTYÖVERKOSTO

⁷ Valtioneuvosto (2020). **Tutkimus: Nuoret hyötyvät monialaisista palveluista tarjoavista Ohjaamoista.**

Kohderyhmien heterogeenisyys näkyi hankkeessa erilaisten toimintamallien kirjona. Mallien kehittämistä ohjasivat etenkin kohderyhmien vaihtelevat ikä- ja osaamisprofiilit, koulutustausta, työelämävalmiudet sekä sosiaalisen tuen tarve. Osa osatoteutuksista keskittyi erityisesti nuoriin ja kehitti palveluitaan työpajatoiminnan pohjalta, kun taas osa kehitettävistä palveluista oli ikärajattomia ja keskittyi esimerkiksi palkkatukityöntekijöiden valmentamiseen suoraan avoimille työmarkkinoille. Huolimatta hankkeen eri toimijoiden eroavista kohderyhmistä, oli mahdollista tunnistaa kaikkia toteuttajia yhdistäviä toimivia ja toisaalta vähemmän toimivia ratkaisumalleja.

Kohderyhmän tavoittaminen

Monen osatoteutuksen kohdalla etenkin hallinnon alat ylittävä yhteistyö oli vaikeaa tai aiheutti suoranaisia pullonkauloja. Etenkin asiakasohjaus DigiPoint-hankkeessa kehitettyjen palveluiden pariin toteutui vaihtelevasti. Joissain tapauksissa yhteistyö asiakasohjausta tekevien tahojen kanssa toimi heti hankkeen alusta alkaen, kun taas toisaalla haasteet ovat jatkuneet hankkeen loppumetreille. Oikean kohderyhmän tavoittamiseen liittyvät vaikeudet ovat olleet monen asian yhdistelmä. Hankkeen käynnistysvaiheessa keväällä 2020 kohderyhmiä yritettiin tavoittamaan samaan aikaan, kun covid-19-pandemian ensimmäinen aalto oli juuri saapunut Suomeen. Keväällä 2021 työllisyyden kuntakokeilun laaja hallinnollinen uudistus ravisteli työllisyydenhoidon kenttää ja vaikeutti asiakkaiden ohjautumista DigiPointin palveluihin. Lisäksi hankkeen nopeatempoisen ja ketterän työtavan yhteensovittaminen isojen organisaatioiden vakiintuneisiin toimintatapoihin ja toisaalta yhteyksien luominen alueellisiin asiantuntijaverkostoihin toivat mukanaan omat haasteensa.

Tilanne johti etenkin hankkeen alkuvaiheessa monessa mielessä vähemmän ihanteellisiin toteutuksiin, joihin ei välttämättä saatu mukaan vaadittavaa määrää osallistujia, eikä heidän soveltuvuudestaan ollut takeita. Hankkeessa huomattiinkin jo alkuvaiheessa, että toimiva asiakasohjaus ja pääsy yhteistyöverkostoihin ovat edellytyksiä sille, että DigiPointin tarjoamat palvelut voisivat johtaa positiivisiin jatkopolkuihin. Osa toteutuksista kohdensi huomattavia voimavaroja viestintään saadakseen oikeat kohderyhmät mukaan palveluihinsa. Toisaalta asiakasohjaus toimi etenkin Turussa ja Helsingissä vähintään kohtuullisesti koko hankkeen ajan. Tämä on johtunut erityisesti siitä, että mukana olleilla organisaatioilla on ollut jo vakiintuneita käytäntöjä ja kokemusta yhteistyöstä. Koska osatoteutusten kohderyhmät olivat hyvin erilaisia, myös palveluiden piiriin ohjaavat tahot vaihtelivat toteutuksittain ja kunnittain. Ohjaavina tahoina toimivat etenkin Ohjaamo, TE-palvelut ja kuntakokeiluasiantuntijat. Asiakasohjausta tekevän henkilökunnan vaihtuvuus on paikoin suurta, joten esimiestason sitoutuminen hankkeeseen tulisi varmistaa mielellään jo hankkeen valmisteluvaiheessa.

DigiPoint-hankkeessa asiakasohjauksesta saatiin oppeina:

Toimintaan ohjaututaan pääasiallisesti ohjaavan tahon kautta (mm. Ohjaamo, TE-palvelut).

Kohderyhmää ohjaavat työntekijät, joille viestintää ryhmien alkamisesta sekä vapaista paikoista kohdenneetaan, on kartoitettu. Käytännön ongelmia on tosin ollut ohjausten jälkeen ja yhteistyö vaihtuvien virkailijoiden kanssa on välillä hyvinkin haastavaa, ja tästä kärsivät ensisijaisesti nuoret. Ryhmämuotoisessa toiminnassa olisi tärkeää, että asiakasohjaus toimii riittävän ajoissa, jotta koko ryhmä pääsee aloittamaan samaan aikaan. Jos ryhmä alkaa vajaana ja täydentyy myöhemmin,

tuo se aina uuden elementin ryhmäytymiseen. (Turun kaupunki)

Laurean, Espoon ja Vantaan yhteinen ammattikorkeakouluosatoteutus perustui noin 30 hengen opetusryhmän muodostamiseen ja jaksomuotoisen digi- ja työelämätaitoja sisältävän koulutuspaketin rakentamiseen ryhmän koulutustarpeiden pohjalta. Espoon ja Vantaan **kuntakokeiluiden käynnistymishaasteista seurasi, että DigiPoint-koulutukseen ei ohjattu riittävästi hakijoita**, eikä heistä voinut muodostaa koulutustarpeiltaan homogeenista ryhmää. Vaikka opetustarjontaa räätälöitiin opiskelijoiden alkutason mukaan, jäi osan kohdalla epäselväksi, missä määrin heidän digitaitonsa kehittyivät koulutuksen aikana. (Laurea-ammattikorkeakoulu)

Vahva **yhteistyö kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa** tuo palveluun jatkuvan virran taustoiltaan soveltuvia hakijoita. Vapautuvien palkkatukipaikkojen markkinointi kohdennetaan työttömille työnhakijoille mm. koulutustaustan ja/tai työkokemuksen perusteella. Lisäksi työllisyyspalveluiden kanssa järjestetyissä rekrytointitapahtumissa saadaan välitettyä keskitetysti tietoa Digitalents Helsingin toimintatavoista ja palkkatukimalliin liittyvistä erityisvaatimuksista. Hakijoiden soveltuvuus todennetaan lisäksi hakemuksen ja haastatteluiden perusteella vielä hakuvaiheessa. (Helsingin kaupunki)

Moniammatillinen ohjaus

Jotta ohjausjakso olisi osallistujille motivoiva ja tuloksellinen, on palveluiden oltava oikea-aikaisia ja tarjottava yksilölliseen tarpeeseen perustuvia ratkaisuja. Kehitettävien palveluiden tulisi perustua yksilön aitoon tarpeeseen ja omiin tavoitteisiin. Siksi olisi hyvä, jos

ohjaustyötä tekevässä tiimissä olisi laajasti eri alojen asiantuntemusta tai mahdollisuus hyödyntää laajemmin verkostoissaan olevaa osaamista.

Eri osatoteutuksissa kokeiltiin erilaisia malleja hyödyntää laaja-alaista osaamista. Mukana olleiden korkeakoulujen ohjaukseen ja osaamisen kehittämiseen liittyvän osaamisen tuominen osallistujien ulottuville on ollut tärkeä tekijä työpajoissa tai palkkatukityössä tapahtuvan ohjauksen lisäksi. Osittain ohjausta tekivät myös korkeakoulujen opiskelijat. Yhteistyö toi ohjaukseen monialaisuutta ja avasi osallistujille mahdollisia jatkopolkuja monipuolisemmin. Hankekonsortion yhteisenä kokemuksena oli, että ollakseen tehokasta ohjauksen on oltava mahdollisimman yksilöllistä. Lisäksi ohjaustyötä tekevän monialaisen tiimin jatkuva ajatustenvaihto on avainasemassa.

DigiPoint-hankkeessa moniammatillisesta yhteistyöstä saatiin oppeina:

Alkuvaiheen kartoituksille ja keskusteluille varataan paljon resursseja, jotta jaksolle voidaan asettaa oikeanlaiset tavoitteet ja henkilöä voidaan ohjata palveluiden piiriin henkilökohtaisten tarpeiden pohjalta mahdollisimman aikaisin. Palveluita haetaan aktiivisesti kaupungin omista verkostoista, mutta myös Metropolian henkilökunnan asiantuntemusta hyödynnetään. Hankkeen aikana on pilotoitu toimintaa, jossa kohderyhmään kuuluneet ovat saaneet työkykyyn ja työhyvinvointiin liittyvää ohjausta Metropolian toimintaterapian ja sairaanhoidon opiskelijoilta. Pilotoinnista on saatu hyvää palautetta sekä kohderyhmän että opiskelijoiden suunnalta. Toimintaa on päätetty laajentaa. (Helsingin kaupunki ja Metropolia Ammattikorkeakoulu)

.. ollakseen tehokasta ohjauksen on oltava mahdollisimman yksilöllistä.

Joillakin nuorilla on aktiivinen verkosto tukenaan.

Tällöin yhteistyö sujuu hyvin ja on nuoren edun mukaista. Toimiva verkosto luo myös nuorelle enemmän edellytyksiä siirtyä eteenpäin, kun verkoston kaikki osapuolet työskentelevät yhteinen päämäärä mielessään. Verkosto tukee nuorta myös siirtymässä pois jaksolta. Vaikka jatkosuunnitelma olisikin, niin verkosto voi silti olla tukemassa nuorta uuden tilanteen edessä. (Turun kaupunki)

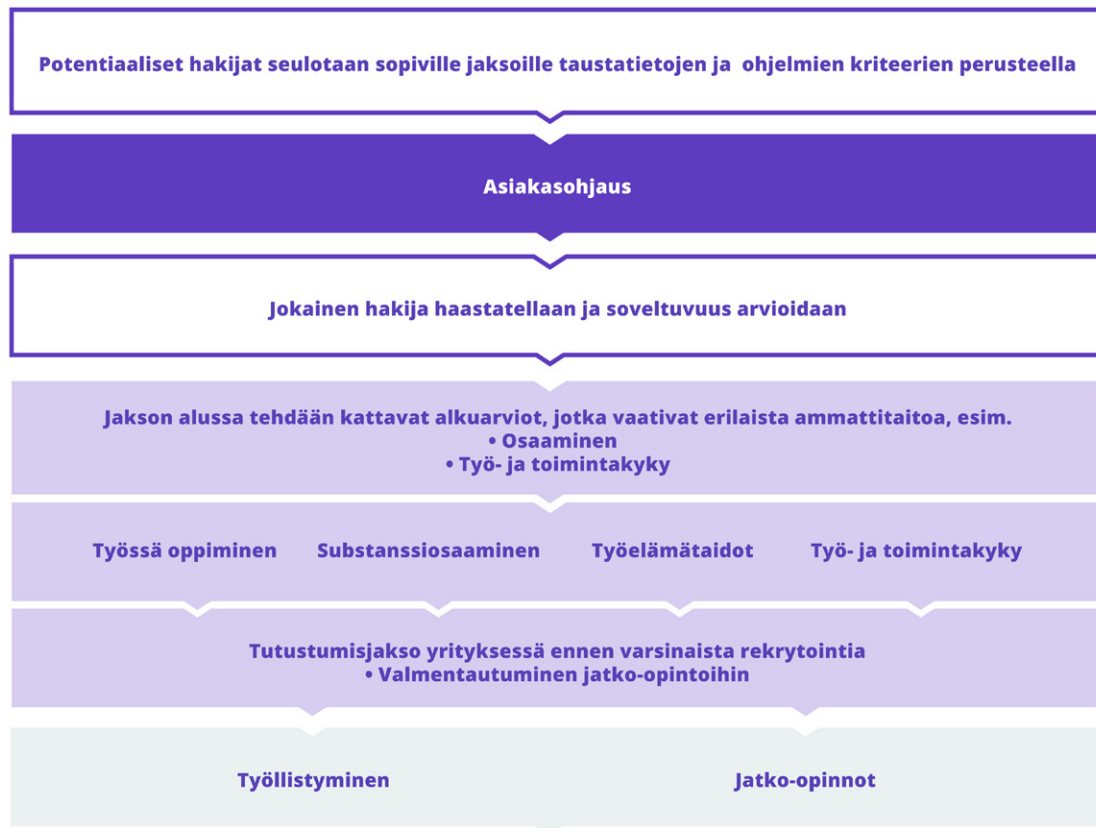
Vantaan osahankkeessa on kokeiltu erilaisia tapoja tarjota **osallistujille moniammatillista tukea**. Tälle tuelle on erityisesti kohderyhmässä ollut tarvetta, sillä vaikka osalla nuorista on elämän perusasiat olleet kunnossa, ovat monet selkeästi tarvinneet lisätukea jaksamiseen, hyvinvointiin, terveyteen, asumiseen jne. liittyvissä kysymyksissä. Parhaiten moniammatillisen tuen tarpeeseen kyettiin vastaamaan mallissa, jossa työpajalaisten työnohjauksesta vastasivat DigiPointin pajaohjaajat ja sosiaalisesta ohjauksesta Laurean sosionomiopiskelijat. (Vantaan kaupunki)

Sosionomiopiskelijoiden tarjoaman tuen avulla yhdeksän kymmenestä viimeisen pajan osallistujasta pölytti töihin, opiskelemaan tai muuhun tarvitsemaansa tukipalveluun. Sosionomiopiskelijat tarjosivat viimeisen 3 kuukauden pajajakson aikana yhteensä kahdeksan ryhmäohjauksertaa, yli 30 tuntia yksilöohjausta ja yli

50 tuntia verkkopäivystystä. Digitaalinen toimintaympäristö toimi tässäkin erittäin hyvin, sillä käytössä ollut viestintäalusta mahdollisti niin ryhmäkeskustelut, päivystämisen online kuin yksityisetkin tapaamiset. Sosionomiopiskelijat olivat koko pajajakson aikana vahvasti läsnä yhteisillä keskustelukanavilla. Jatkossa on täysin selvää, että tällaiselle kohderyhmälle moniammatillinen tuki olisi sisällytettävä hankkeeseen **jo hakuvaiheessa** ja resurssoitava asianmukaisesti, sillä erilaisten tukimuotokokeiluiden kehittäminen hankkeen toiminnan kehittämisen ohella on monimutkaista ja aikaa vievää. (Vantaan kaupunki)

Ihanteellinen työllistymisjakso ja sitä tukeva moniammatillinen ohjaus

Hankkeen eri osatoteutuksissa palveltiin erilaisia kohderyhmiä. Niiden kaikkien kohdalla korostettiin moniammatillisen tiimin tiivistä yhteistyötä arjen ohjaustyössä. Yksilön moninaiset tarpeet huomioivassa asiakasohjauksessa toimintaan voi osallistua useitakin tahoja, jotka yhdessä ohjaavat yksilöä hänelle parhaiten sopiviin työllistymispalveluihin ja kohdentavat polun varrelle oikea-aikaista tukea. Jotta yksilöllisen polun luominen yhdessä asiakkaan kanssa olisi mahdollista, on ohjausta tekevien ymmärrettävä toistensa työtä, jaettava aktiivisesti tietoa sekä osattava hakea mahdollisia ratkaisuja myös välittömän työyhteisönsä ulkopuolelta. Moniammatillisen ohjaustiimi pystyy ohjauksessaan painottamaan työllistymisen kannalta välttämättömiä osa-alueita kullekin asiakkaalle sopivaksi yhdistelmäksi. Kuva 1 alla havainnollistaa sitä, kun työ- ja toimintakyvyn, työelämätaitojen ja substanssiosaamisen kehittäminen tapahtuu yhtäaikaaisesti ja liitettynä toisiinsa ja työssä oppimiseen, toteuttaa kokonaisuus myös eheyttävän opetuksen periaatetta.

Kuva 1: DigiPointin ihanteellisen työllistymisjakson rakenne (T. Martti & J. Hyytiä, 2022).

Lähtökohtana toimivalle ja vaikuttavalle työllistymisjakson toteutukselle voi pitää asiakasohjauksen laatua ja jatkuvuutta. Palveluiden piiriin on saatava jatkuvasti sopivien kohderyhmien edustajia, jotta toteutukset voivat johtaa myönteisiin tuloksiin laajemmin kuin kertaluontoisena hyötynä muutamalle yksilölle. Tämä edellyttää asiakasohjausta tekeviltä ymmärrystä asiakaskunnan osaamisen tasosta, kielitaidosta sekä työ- ja toimintakyvyn tilasta. Ihannetilanteessa palveluihin ohjautuu vain niistä hyötyviä yksilöitä.

Edellä kuvatun DigiPoint-hankkeen ihannemallin henki näkyy myös valtakunnallisella tasolla TE-toimiston tulevassa asiakaspalvelumallissa⁸. Seuraava voisi yhtä hyvin olla DigiPoint-hankkeen toteuttajien yhteinen suositus:

”

”Tavoitteena on kartoittaa asiakkaan osaaminen, vahvuudet ja palvelun tarve perusteellisesti heti aluksi, jotta osaisimme tarjota asiakkaalle mahdollisimman osuvaa palvelua ja työtä. [...] Haluamme kulkea asiakkaan rinnalla työnhaussa, pohtia yhdessä yksilöllisiä tavoitteita ja ohjata asiakasta työtä kohti räätälöityjen palvelujen avulla.”

Toimiva ja tehokas palvelujärjestelmä ei voi perustua pintapuoliseen työttömien massakontaktointiin, vaan vaikuttavuutta saadaan nimenomaan yksilöllisillä ja moniammatillisilla palveluilla, joissa ratkaisuja tarjoaa monipuolinen asiantuntijajoukko tiiviissä yhteistyössä.

⁸ Heinonen, S. & Hurtig, J. (2022). [Uusi asiakaspalvelumalli kolkuttaa pian ovella.](#) Uudenmaan TE-toimisto.

Opinto- ja uraohjaus edistää kokonaisvaltaista elämänhallintaa

MIKA LAUNIKARI, Laurea-ammattikorkeakoulu

Monet yhteiskunnalliset, koulutus- ja työllisyyspoliittiset sekä yksilön tilanteesta nousevat tarpeet ja odotukset vaikuttavat opinto- ja uraohjaukseen, jonka tehtävänä on vahvistaa yksilön kykyä tehdä tarkoituksenmukaisia päätöksiä opinto- ja urapolustaan. Opinto- ja uraohjaus on DigiPoint-hankkeessa nähty keinona auttaa sen toimenpiteisiin osallistuvia henkilöitä saamaan uusia näkökulmia omaan persoonaansa ja elämäänsä sekä oivaltamaan ja tunnistamaan, mitä osaamista ja asiantuntemusta he tarvitsevat tulevaisuudessa. Onnistuneet ratkaisut omalla koulutus- ja urapolulla ovat merkittäviä hyvinvoinnin lähteitä. Niiden vaikutukset heijastuvat myös elämän muille osa-alueille, kuten perhe, parisuhde, muut tärkeät ihmissuhteet, harrastukset, vapaaehtoistyö.

DigiPoint-hankkeessa työelämän muutostilanteissa oleville henkilöille, jotka etsivät uutta ammatillista suuntaa, on tarjottu opinto- ja uraohjausta omien ammatillisten tavoitteiden kirkastamiseen sekä jatkumahdollisuuksien selvittämiseen. Opinto- ja uraohjauksella on erityisesti tuettu DigiPoint-hankkeeseen osallistuneiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien nuorten ja aikuisten opintojen etenemistä, opintoihin liittyviä valintoja, työnhakua, työllistymisedellytysten parantumista, oman osaamisen tunnistamista ja sanoittamista sekä itsetuntemusta ja itsensä johtamista. Osallistujien yksilölliset lähtökohdat ja elämäntilanteet ovat määrittäneet ohjauksen ja neuvonnan sisältöjä, välineitä, menetelmiä sekä asiantuntijoiden

asiakkaiden hyväksi tekemän yhteistyön tapoja ja muotoja.

DigiPoint-hankkeen toimenpiteisiin osallistuneille asiakkaille tarjottua opinto- ja uraohjausta ja siihen liittyvää muuta neuvontaa voidaan kuvata seuraavilla moni-alkuisilla käsitteillä:

- **Monialaisuus** on DigiPoint-hankkeessa tarkoittanut eri sektorit, alat ja organisaatiot läpileikkaavaa toimintaa ja yhteistyötä. Viranomaisia ja toimijoita julkiselta, yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta on ollut mukana monialaisessa ohjausyhteistyössä. Erityisesti koulutuksen järjestäjät, te-palvelut/kuntakokeilut, nuorten Ohjaamot, sote-palvelut, mutta myös järjestöt ja hanketoimintaan lähteneet yritykset ovat eri tavoin – yksin ja yhdessä – tukeneet DigiPointissa mukana olevien pitkäaikaistyöttömien opiskelu- ja työnhakuvalmiuksia, työllistymisedellytyksiä ja edistäneet heidän polkuaan kohti työelämää. Näillä toimenpiteillä DigiPoint-osallistujat ovat saaneet kokonaisvaltaisen näkymän eri sektoreiden ohjauspalvelutarjontaan ja voineet siitä valita itselleen sopivimmat palvelut.
- **Moniammatillisuus** liittyy olennaisesti monialaisuuteen. Usean eri sektorilta, alalta ja/tai organisaatiosta tulevan asiantuntijan osaamista, ammatitaitoa, verkostoja ja näkemyksiä on hyödynnetty DigiPoint-hankkeen ohjaus- ja **neuvontatyössä**.

Asiantuntijoiden välisessä yhteistyössä työnjako, vastuuta sekä toimintaa on sovitettu yhteen yksilöiden parhaaksi. Moniammatillisuus on mahdollistanut jokaisen osallistujan palvelutarpeen kokonaisvaltaisen kartoituksen ja ohjaustarpeeseen vastaamisen oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ohjausmenetelmien ja -työtapojen monipuolisen käytön sekä tiimityössä jaetun asiantuntemuksen. DigiPoint-osallistujien tavoitteet ja kiinnostuksen kohteet ovat olleet keskiössä, kun ohjauksella on edistetty heidän lyhyen ja pidemmän aikavälin suunnitelmiaan. Mahdollisimman räätälöidyillä toimenpiteillä on tuettu henkilöiden omaa toimintaa, aktiivisuutta ja suunnan löytymistä.

- **Monikanavaisuus** on DigiPoint-hankkeessa tarkoittanut sitä, että ohjaus- ja neuvontatarpeen omaavien pitkäaikaistyöttömien vuorovaikutus ja asiointi on mahdollistettu useissa eri ohjauspalvelukanavissa rinnakkain (esim. tapaamiset kasvotusten ja/ tai verkkoympäristössä, puhelimitse, sähköpostitse, chatpalvelut). Näin on voitu tarjota asiakkaille ohjauspalveluita heille sopivimmalla tavalla. Pandemia-aikana ohjauspalveluissa asiointi on pääosin, mutta ei yksinomaan, tapahtunut verkon yli digitaalisissa kanavissa. Monikanavaisen ohjauksen etuina on DigiPoint-hankkeessa pidetty sitä, että se tukee yksilöllisiä opinto- ja urapolkua, lisää ohjauspalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta sekä ohjauksen asiakaslähtöisyyttä.
- **Monivälineellisyys** liitetään DigiPoint-hankkeessa ohjausalan ammattilaisten työpöytään ja heillä opinto- ja uraohjauksessa käytössään oleviin moninlaisiin 'perinteisiin' ja digitaalisiin työkaluihin. Monivälineellisyttä ei juurikaan ole ohjausalan kontekstissa ilmiönä aiemmin tarkasteltu, mutta DigiPoint-hankkeessa se nostetaan esiin tärkeänä

ulottuvuutena ohjausalan ammattilaisten päivityksessä työssä. Digitaalisia välineitä käytettiin DigiPoint-hankkeessa moniin eri tarkoituksiin asiakkaiden kanssa, mm. yhteydenpitoon (esim. pikaviestimet), tiedottamiseen (esim. digitaaliset alustat), ohjauskeskusteluun (esim. diagnostiset välineet), asioiden esittämiseen ja organisoimiseen (esim. visuaaliset yhteistyöalustat), ohjausta tukeviin aineistoihin (esim. verkossa olevat materiaalit ja kurssit). Kaikkia em. välineitä hyödynnettiin myös moniammatillisessa ohjaustyössä eri asiantuntijoiden kesken.

DigiPoint-kokemus ohjauksen näkökulmasta

Korona-aika haastoi käytännössä kaikkea toimintaa DigiPoint-hankkeessa, mukaan lukien opinto- ja uraohjaus. DigiPointin osallistujilla oli kovin erilaiset valmiudet sopeutua digitaaliseen toimintaympäristöön ja siihen, että pandemian takia vuorovaikutus yleensä tapahtui verkon yli (opetus, opiskelu, ohjaus, ryhmäytyminen, yritysten ryhmämentorointi ja kehitystehtävät, työpajatoiminta, työvalmennus, ...). Tehdyistä alku- ja muista kartoituksista huolimatta osallistujien heterogeenisuus ja erilaiset tuen tarpeet eivät digitaalisessa ympäristössä aina tulleet näkyville niin nopeasti ja selvästi kuin ne todennäköisesti olisivat tulleet fyysisessä ympäristössä. Korona myös kuormitti DigiPointin toimenpiteisiin osallistuneita eri tavoin, mikä osalla näkyi jaksamisen ja elämänhallinnan heikkenemisenä, motivaation laskuna, poissaolojen lisääntymisenä, ja jopa päätöksenä keskeyttää hankkeeseen osallistuminen.

DigiPointissa reagoitiin välittömästi osallistujilla ilmenneisiin ohjauksen ja muun tuen tarpeisiin. Hanketoimintaa suunniteltiin ohjauksellista tukea edellyttäviä tilanteita ennakoimalla ja niihin huolellisesti

varautumalla. Säännöllinen vuorovaikutus ja yhteydenpito osallistujien kanssa sekä heidän kuulemisensa ja yhteisistä pelisäännöistä sopiminen olivat hankkeessa työtapoja, jotka edistivät heidän sitoutumistaan ja kiinnittymistään DigiPoint-toimintaan (s.o. opinnot, urasuunnittelu, työnhaku, työpajatoiminta, työvalmennus, ...). Samalla se antoi heille eväitä jaksamiseen, vastuun ottamiseen omasta tulevaisuudestaan sekä tyytyväisyyteen DigiPoint-hankkeen ja oman aktiivisuuden mahdollistamista onnistumisista.

Seuraavilla konkreettisilla esimerkeillä havainnollistetaan DigiPoint-hankkeessa eri hankekumppaneiden tekemää ohjaus- ja neuvontatyötä sekä siitä saatuja oppeja ja kokemuksia, kehitettyjä työtapoja ja toimintamalleja.

Hankkeessa mukana olevien oppilaitosten – Metropolia- ja Laurea-ammattikorkeakoulut sekä Stadin ammatti- ja aikuisopisto – tehtävänä on kasvattaa tulevaisuuden työelämätaidoilla varustettua osaavaa työvoimaa. Ohjauksessa keskeisenä tavoitteena onkin ollut kehittää työtapoja, joilla on voitu tukea yksilöä etenemään opinnoissaan sekä suuntautumaan vahvuuksineen tulevaisuuden työelämään.

- **Opintopiiritoiminta osaamisen kehittämisen tukena.** Hyödylliseksi todettiin se, että useita hankkeen kohderyhmään kuuluvia henkilöitä suoritettiin samoja kursseja yhtä aikaa. Se lisäsi heidän keskinäistä verkostoitumistaan ja paransi mahdollisuutta saada vertaistukea ongelmakohtissa. Tällainen epämuodollinen opintopiiritoiminta, jossa osallistujat pääsivät jakamaan omia kokemuksiaan suorittamistaan kursseista, osoittautui heille luontevaksi ja palkitsevaksi kokemukseksi. (Metropolia Ammattikorkeakoulu)

- **Opiskelijan lähtötaso ja opiskelutaidot** täytyy ottaa huomioon ammattikorkeakoulussa tapahtuvassa ei-tutkintoperusteisessa täydennyskoulutuksessa. Hankkeessa havaittiin, että osalla vantaalaisista toisen asteen suorittaneista nuorista sekä espoolaisista pitkäaikaistyöttömistä oli hyvin heikot taidot opiskella omatoimisesti tai ryhmässä. Etenkin tiedonhakutaidot, akateemisen tekstin tuottaminen ja tieteellinen viittaaminen vaativat erillistä opintojen ohjausta. Ilman näitä opiskelun metataitoja opiskelija ei tavoita opintojaksojen oppimistavoitteita eikä heidän suorituksiaan voida hyväksyä. (Laurea-ammattikorkeakoulu)
- **Digitalents Helsinkiin** työskentelemään tuleville osaamisen kasvattamiseen suunnatun kurssitarjonnan ja väyläopintomallien esittely kannattaa aina tehdä henkilökohtaisesti. Kokemus osoitti, että väyläopintomallin esittely suuremmalle ryhmälle ei toimi riittävän hyvin, vaan asia joudutaan joka tapauksessa käymään uudestaan läpi henkilökohtaisessa tapaamisessa. Toimivaksi käytännöksi muotoutui se, että 2-3 viikkoa ensimmäisen tapaamisen jälkeen pidettiin toinen henkilökohtainen tapaaminen. Siihen mennessä työtehtävät olivat yleensä selkeytyneet sekä oma mielenkiinto opiskelupaikan tavoittelun suuntaan kirkastunut. Jatkotapaamiset sovittiin kunkin asiakkaan oman kiinnostuksen ja tarpeen mukaan. (Metropolia Ammattikorkeakoulu)

Koska DigiPoint-hankkeen toimintaan osallistujat olivat lähtökohdiltaan kovin heterogeeninen ryhmä, kokeiltiin ja hyödynnettiin hanketoiminnassa erilaisia ohjauksellisia menetelmiä. Erilaisten ohjausmenetelmien käytöllä haluttiin varmistaa se, että jokaiselle osallistujalle kyetään tarjoamaan ohjausta ja neuvontaa hänen tilanteeseensa sopivimalla tavalla. Hankkeessa tästä saatiin arvokkaita oppeja sen suhteen, mikä toimii hyvin ja mikä välttämättä ei.

- **Ryhmämentorointi** järjestettynä yksinomaan verkon yli osoitautui haasteelliseksi korona-aikana. Siihen oli kaksi pääasiallista syytä. Ensimmäkin DigiPoint-koulutukseen osallistujat eivät olleet ehtineet riittävästi ryhmäytyä ennen mentorointiprosessin aloitusta. Toisekseen ryhmien jäsenillä oli huomattavan erilaiset taustat ja ammatillisen kiinnostuksen kohteet, mikä vaikeutti ryhmämentoroinnille asettavien yhteisten tavoitteiden määrittämistä. Tästä kaikesta oppina oli se, että ryhmämentorointi edellyttää ainakin mentoroinnin alussa kaikkien siihen osallistuvien (s.o. mentorina toimiva yrityksen edustaja ja mentoroitavat opiskelijat) fyysistä tapaamista ja tutuksi tulemistä. Aloituksen jälkeen mentoroinnin voi toteuttaa osin etänä, osin lähitapaamisina. Ryhmien mentorointia koskevaa tavoiteasetantaa voidaan puolestaan helpottaa esim. fasilitoinnilla tai sparrauksella. (Laurea-ammattikorkeakoulu)
- **Coachingia ja vertaismentorointia** osallistujat pitivät hyvin tärkeänä. Palautteiden perusteella he nostivat sen olennaisena tekijänä esiin omissa tilanteessaan eteenpäin pääsemiselle. Coachingista ja vertaismentoroinnista he saivat uusia työkaluja ja tapoja omaan työhakuun. Työhaun eri teemojen laaja-alainen ja monipuolinen käsittely ryhmätapaamisissa selvästi paransi osallistujien työhaun edellytyksiä. Vuorovaikutuksen laatuun ja määrään on keskeisesti vaikuttanut käytössä ollut työtapa: etätapaamisissa toiminta on ollut kankeampaa ja edistyminen huomattavasti hitaampaa kuin kasvotusten pidetyissä tapaamisissa. Tämä pätee sekä ryhmä- että yksilötapaamisiin. (Espoon kaupunki)
- **Kaupunkien ryhmänohjaajia** on ollut helppo lähestyä DigiPoint-osallistujien mukaan. Näin siksi, että ryhmänohjaajat Espoossa ja Vantaalla ovat olleet suurin piirtein samaa ikäluokkaa kuin

Erilaisten ohjausmenetelmien käytöllä haluttiin varmistaa se, että jokaiselle osallistujalle kyetään tarjoamaan ohjausta ja neuvontaa hänen tilanteeseensa sopivimmalla tavalla.

heidän ohjauksessaan olevat DigiPoint-osallistujat. Vantaalla toinen ryhmänohjaajista osallistui itse opiskelijana DigiPoint-koulutuksen ensimmäiseen toteutukseen talvella 2020–2021, ja siirtyi sen päätyttyä ryhmänohjaajaksi DigiPointiin. DigiPoint-koulutuksen toisessa toteutuksessa talvella 2021–2022 mukana olleet vantaalaisosallistujat olivat tyytyväisiä siihen, että heidän ryhmänohjaajansa oli itse ollut asiakkaan roolissa DigiPoint-koulutuksessa. Hänen omakohtainen kokemuksensa DigiPointista toi arvokkaita näkökulmia ryhmänohjaukseen, jossa opiskeluun ja työllistymiseen liittyvä sisältö aina sovitettiin osallistujien tarpeiden ja toiveiden mukaan. (Vantaan kaupunki)

- **Yksilöohjaus** soveltuu parhaiten heterogeenisen ryhmän ohjaukseen. Koko ohjaustyötä tekevä työyhteisö osallistuu ohjaukseen sen eri vaiheissa. Jokainen sen asiantuntija hyödyntää omaa ammatitaitoaan ja osaamistaan. Ohjausmallissa kaikilla on omat vastuualueensa, mutta tietoa jaetaan ja hyödynnetään ohjattavien eduksi. Mallin taustalla on palkkatukijaksoa ohjaava prosessi ja digitaalinen työkalu, jonka tarkoituksena on tukea ohjattavia

itseohjautuvuuteen ja oman palkkatukijaksonsa omistajuuteen. Mallin vahvuus on tullut esiin jatko-
polkujen suunnittelun ja toteuttamisen tehostumi-
sena. (Helsingin kaupunki)

- **Työvalmennuksella** on vastattu asiakaslähtöisesti nuoren digialaan kohdistamaan kiinnostukseen. Tavoitteena on ollut eri tavoin vahvistaa kipinää ja motivaatiota alalle, muun muassa tarjota mahdollisuus kokeilla ja tutustua digialaan potentiaalisena työelämän sektorina. Lähtötasoksi on riittänyt kiinnostus digialaan, mutta nuorella on myös voinut olla alalta aiempaa osaamista ja kokemusta. Työvalmennuksessa on tuettu nuorta aktiivisena toimijana omassa elämässään ja hänen valmiuksiaan opintoihin tai työelämään siirtymässä on vahvistettu. Digialan työvalmennuksen ohella jakson tavoitteena voi olla myös arjenhallinnan tukeminen tai tulevaisuuden suunnitelmien selkiyttäminen. Työvalmentajilta on edellytetty ohjauksellista osaamista, koska työvalmennuksen aikana nuoret ovat harjoitelleet opintoihin ja työelämään liittyviä perustaitoja. Ohjaus on ollut yksilöllistä ja sillä on tuettu nuorta itseohjautuvuuteen ja itsenäiseen tiedonhankintaan. (Turun kaupunki)

Työpajatoiminta on ollut merkittävässä roolissa Turun ja Vantaan kaupunkien DigiPoint-toteutuksissa. Hankkeessa työpajat nähdään valmennusyhteisönä, joka mielekkään tekemisen kautta vahvistaa osallistujien osallisuutta ja hyvinvointia, tarjoaa heille mahdollisuuksia tunnistaa omaa osaamistaan, ja valmentaa heitä jatkopoluttumiseen kohti koulutusta ja työelämää. Työpajatoiminnassa on korostunut monialainen ja moniammatillinen yhteistyö nuoriso-, koulutus-, työllisyys- ja sote-palveluiden välillä. Ohjauksellisuus ja ohjauksellinen työote ovat olleet kiinteä osa työpajatoimintaa DigiPoint-hankkeessa.

Työpajatoiminnassa on korostunut monialainen ja moniammatillinen yhteistyö nuoriso-, koulutus-, työllisyys- ja sote-palveluiden välillä.

- **Ryhmäytyminen työpajatoiminnassa** on ollut onnistunut hyvin. Osittain se on johtunut siitä, että ryhmään osallistuneet ovat olleet lähes samanikäisiä. Ryhmämuotoinen toiminta on koettu hyväksi sekä ohjauksen että ryhmäytymisen näkökulmasta. Kevään 2021 koronatilanteessa pidetty etävalmennus aiheutti joillekin osallistujille vaikeuksia sitoutua ja keskittyä pajatoimintaan. Voidaankin todeta, että lähitapaamiset ovat kohderyhmälle olleet tärkeitä varsinkin uuden työpajan alkuvaiheessa. Ryhmässä on ollut helppo järjestää yhteisiä ohjaustilanteita (esim. eri koulutusten esittelyitä), mutta myös nuoren työpajalaisen omista tarpeista lähtevä henkilökohtainen ohjaus on ollut osa toimintaa. Ohjauksessa on yleensä lähdetty liikkeelle kevyemmistä ja siirrytty asteittain henkilökohtaisempiin ja arkaluontoisempiin aiheisiin sitä mukaa, kun ryhmä on tullut tutuksi ja osallistujien keskinäinen luottamus on kasvanut. Ryhmäohjauksella on ruokittu keskustelua eri aiheista ryhmän jäsenten välillä, mihin on kiinteästi liittynyt osallistujien saamat myönteiset kokemukset vertaistuesta. (Turun kaupunki)
- **Työpajatoiminnan kriittinen arviointi** ja tarkastelu kesken hankekauden ja sen perusteella tehty

kehittäminen ovat olleet avainasemassa Vantaan osahankkeen toiminnan tehostumisessa. Kun työpajaksoa pidennettiin alkuperäisestä kuudesta viikosta kahteentoista viikkoon, voitiin tehdä huomattavasti pitkäjänteisempää ja tehokkaampaa ohjaustyötä asiakkaiden työllisyystilanteen edistämiseksi. Työpajakson pidentäminen antoi osallistujille enemmän aikaa sisäistää ja omaksua työelämätaitoja. Monialainen tuki on ollut työpajatoiminnan keskiössä, sillä osalle asiakkaista on välttämätöntä pystyä tarjoamaan sosiaaliohjauksellista apua ja opastusta. (Vantaan kaupunki)

Digitaalisten ohjausvälineiden ja verkkopohjaisten alustojen käyttö on DigiPoint-hankkeessa integroitu mahdollisimman luontevasti ohjaukseen ja neuvontaan. Käytettyjen työkalujen, viestintäkanavien ja alustojen digitaalisuus on osaltaan edistänyt DigiPoint-asiakkaiden digitaalista osaamista ja valmiuksia toimia digitaalisessa ympäristössä.

- DigiPointin eri osatoteutukset ovat ohjauksessa hyödyntäneet esim. **digitaalista palvelutarpeen arviointivälinettä CREAR:a** (crear.fi) ohjauspalvelutarpeen kartoittamiseksi ja Kykyviisaria, jolla vastaajat ovat selvittäneet omaa tilannettaan, keskeisiä vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Molemmat välineet perustuvat henkilön itsearviointiin ja niistä saatua tulosta on DigiPoint-hankkeessa menestyksellisesti käytetty lähtökohtana ohjauskeskusteluun ja ohjaustoimenpiteistä sopimiseen. (Espoon, Vantaan, Helsingin ja Turun kaupungit)
- Vantaalla ja Turussa DigiPoint-hanketoimintaan osallistujat käyttivät **puhelimelle ja tietokoneelle asennettavaa maksutonta keskusteluohjelmaa** yhteydenpitoon ja yhteiseen tekemiseen. Molemmissa kaupungeissa se muodostui osallistujille keskeiseksi välineeksi sekä etä- että lähikäytössä.

Vantaalla jaettiin eri kanavilla tietoa yhteisesti sovituista teemoista, päivittäiset palaverit pidettiin keskustelukanavilla, työhyvinvointiin ja työnhakuun keskityttiin omilla kanavillaan. Samoin yhteistyöyrityksillä, Vantaan sisäisillä kumppaneilla sekä Laurean sosionomiopiskelijoilla oli omat kanavansa vuorovaikutukseen pajalaisten kanssa. Lisäksi Vantaalla virtuaalimaailmojen alustalla vietetyt hetket mahdollistivat etäpäivien aikana oleskelun ja seikkailun omalta koneelta. Virtuaalimaailma muodostuikin tärkeäksi oppimis- sekä ryhmätyöympäristöksi, ja työpajalaisten tuottamien **digitaalisten sisältöjen virtuaaliseksi kokoelmaksi**. Turussa keskusteluohjelmaa käytettiin ryhmäytymisen välineenä ja etävalmennusten alustana sekä yritysyhteistyössä, esim. säännöllisesti tavattavissa olleelta yritysyhteistyökumppanilta saattoi matalalla kynnyksellä kysyä yritykseen tai työelämään yleisesti liittyvistä asioista. (Vantaan & Turun kaupungit)

Ohjaus- ja neuvontapalvelut helposti kaikkien saataville

Keväällä 2021 käynnistyneiden työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on lisätä kuntien vastuuta työllisyyspalveluista samalla, kun sote-palvelut ovat siirtymässä hyvinvointialueille. DigiPoint-hankkeessa kiinnitimme huomiota siihen, ettei pitkäaikaistyöttömien monialaisten ohjaus- ja neuvontapalveluiden hallinnointi nykyisellään ole Suomessa vielä tarpeeksi koordinoitua. Tästä seuraa, ettei pitkäaikaistyöttömille kyetä kohdentamaan heidän tarvitsemiaan palveluita riittävän tehokkaasti. Tässä tilanteessa on vaarana, että työttömät työnhakijat, jotka eivät ole riittävän itseohjautuvia ja omatoimisia, voivat jäädä ajalehtimaan keskelle palveluviidakkoa ja joutua palvelujärjestelmän pompoteltaviksi. Se voi pahimmillaan johtaa turhautumiseen ja passivoitumiseen sekä lisätä syrjäytymisriskiä.

Monialaisen palvelujärjestelmän ensisijaisena tavoitteena onkin toimia asiakaslähtöisesti, kokonaisvaltaisesti, johdonmukaisesti, kustannustehokkaasti sekä suurella ammattitaidolla.

DigiPoint-hankeessa konkreettisesti nähtiin, että ohjaus on merkittävä työmenetelmä ja ammatillisen vuorovaikutuksen muoto. Ohjausta kuvattiin hankkeessa laaja-alaiseksi ja kokonaisvaltaiseksi elämänsuunnittelun menetelmäksi. Ennen kaikkea ohjaus on prosessi, jossa ohjaaja ja ohjaukseen osallistuva henkilö ovat tasavertaisessa asemassa. Ohjauksen päämääränä hankkeessa oli auttaa osallistujia elämään tasapainoisesti ympäristönsä ja siihen kuuluvien ihmisten ja asioiden kanssa, sekä käyttämään

mahdollisuuksiaan monipuolisesti ja kehittämään osaamistaan tavoitteellisesti.

DigiPoint-hankeessa opinto- ja uraohjauksella vahvistettiin asiakkaiden kykyä rakentaa itselleen mielekkäitä koulutus- ja urapolkuja tulevaisuudessa sekä yhdistää monin eri tavoin aiemmin hankkimansa osaaminen henkilökohtaisiin vahvuuksiinsa. DigiPointiin osallistuneet nuoret ja aikuiset ovat ohjauksesta saaneet välineitä omien voimavarojensa tunnistamiseen, mikä helpottaa heidän tulevien vaihtoehtojen realistista arviointia sekä omien suunnitelmien toteuttamista. DigiPoint-hankekokemuksen perusteella voimme todeta, että osallistujien luottamus omiin kykyihin on ohjauksen ansiosta kasvanut, ja siksi tulevaisuus näytetään heille aiempaa avoimempana ja myönteisempänä elämänvaiheena.

Eritaustaiset ja erilaiset polut työelämään

JAAKKO HYYTIÄ, Stadin ammatti- ja aikuisopisto

MIKKO TURUNEN, Vantaan kaupunki

DigiPoint-hankkeen tavoitteena on ollut kehittää ja tarjota sujuvia väyliä työelämään ja koulutukseen. Aihe koskettaa oletettavasti monia työllisyyden parissa työskenteleviä. Monesti työllisyyden tilannekuva hahmotetaan laajempien ammatti- tai kohderyhmien näkökulmasta. Esimerkiksi: kuinka monta minkäkin perustutkinnon suorittanutta on juuri nyt työttömänä milläkin alueella ja moniko heistä on maahanmuuttajataustaisia tai alle 30-vuotiaita? Kun työllisyystoimia suunnitellaan, on kohderyhmäajattelusta epäilemättä hyötyä. Käytännön ohjaustyössä oletukset homogeenisestä kohderyhmästä samanlaisine toiveineen ja tarpeineen voi kuitenkin unohtaa. Toki tietyin perustein rajatuissa kohderyhmissä on monesti yhteneväisyyksiä (mm. kielitaidon tai tuen tarpeen suhteen), jotka osaltaan heijastuvat työllistymistä tukevien toimintojen suunnitteluun. Oli kohderyhmän valinnan taustalla mikä kriteeristö tahansa, tulee ohjauksen silti olla yksilöllistä.

Tässä luvussa tarkastellaan DigiPoint-toimintaan osallistuneiden kokemuksia siitä, miten hanke on auttanut heitä eteenpäin omilla poluillaan. Vaikka eri osatoteutuksissa ohjattiin hyvin erilaisista lähtökohdista ponnistavia yksilöitä, luotuja polkuja yhdistää kuitenkin niiden vahva yksilöllinen ote. Tärkein tavoite kullakin osatoteutuksella on ollut ohjata asiakkaitaan heidän omista lähtökohdistaan ja tavoitteistaan sopiville poluille.

Yksilöllisiä jatkopolkuja luomassa: esimerkkejä toimivista malleista

DigiPoint-hankkeessa kehitetyt työllistymistä tukevat mallit eroavat toisistaan monin eri tavoin, vaikka jokainen osatoteutus on kehittänyt mallejaan mahdollisimman sopivan jatkopoluttumisen näkökulmasta. Malleja on kuitenkin luotu erilaisista lähtökohdista ja erilaisiin tarpeisiin. Eri osatoteutuksissa on etsitty ratkaisuja eri kohdissa työllistymispolkua oleville yksilöille. Näistä lähtökohdista tarkasteltuna polut työelämään näyttävät hyvin erilaisilta. Kohderyhmissä, jotka osallistuivat työllistymistä edistävään hanketoimintaan, oli monia yhteneväisyyksiä. Niinpä kohderyhmistä ja eri toimintamalleista saatuja oppeja on ollut mahdollista verrata osatoteutusten välillä hankkeen aikana.

Vantaalla ja Turussa keskityttiin työttömiin nuoriin, joilla ei välttämättä vielä ollut digialoille vaadittavaa osaamista tai juurikaan kokemusta työelämästä. Tällaisessa tilanteessa työllistyminen suoraan avoimille työmarkkinoille ei monenkaan kohdalla ole ollut realistinen tavoite. Valmiuksia oli tällöin perusteltua lähteä kehittämään eri portaalta kuin uutta suuntaa hakevan entisen "Nokia-koodarin" kanssa.

Työpajatoiminnasta tukea kohti työelämää

Turussa DigiPoint-valmennuksen vaikuttavuutta on mitattu Kykyviisarin ja osallistujille tehtyjen kyselyiden avulla. Kykyviisarin avulla on tarkasteltu elämäntilanteen kokonaisvaltaista muutosta. Kyselyssä nuoret itse arvioivat omaa elämäntilannettaan ja sen eri osa-alueita. Kun toiminnan kohderyhmänä ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret, on elämäntilanteen kokonaisvaltaisella paranemisella suoraan vaikutusta siihen, kuinka hyvin he ohjautuvat eteenpäin valmennuksen jälkeen. Monet turkulaiset nuoret hyötyivät saamastaan ohjauksesta, kuten seuraavat lainaukset osoittavat:

”Työpajan jälkeen minulla on selkeämpi käsitys digialasta eivätkä sen vaatimukset tunnu yhtä saavuttamattomilta kuin ennen. Olen saanut motivaatiota saada opiskelut kunnialla loppuun ja siirtyä työelämään hyvään työpaikkaan.”

– DigiPoint-osallistuja, nainen 24, Turku

”Valmennus avasi uusia näkökulmia itsestä ja omista mahdollisuuksista. Olen saanut enemmän itsetuntoa lähteä tavoittelemaan unelmia.”

– DigiPoint-osallistuja, mies 21, Turku

Vuoden 2021 molemmissa valmennusryhmissä havaittiin parantumista nuorten elämäntilanteissa ja hyvinvoinnissa. Se, että nuori itse kokee tilanteensa kohentuneen, on merkittävää, sillä kokemus oman hyvinvoinnin vahvistumisesta luo hyvät mahdollisuudet myös onnistua jatkopolun löytämisessä ja siten siirtymisessä lähemmäksi työ- ja opiskeluelämää.

Oikeanlaisella sosiaali-ohjauksella talven 2022 työpajan osallistujista 80 % oli poluttunut johonkin pidempiaikaiseen palveluun.

Vantaalla useiden osallistuvien henkilöiden kohdalla työllistyminen ei ollut mahdollista lyhyen yhteisen toimintajakson aikana. Monilla henkilökohtaiset haasteet henkisen ja/tai fyysisen jaksamisen kanssa, yleinen terveydentila tai eritasoiset sosiaaliset ja mielenterveydelliset ongelmat, asettivat esteitä työllistymiselle. Heidän tapauksessaan hyvänä lopputuloksena voitiin ylipäättäen pitää sitä, että he kiinnittyivät johonkin pidempiaikaiseen palveluun tai prosessiin. Oikeanlaisella sosiaali-ohjauksella talven 2022 työpajan osallistujista 80 % oli poluttunut johonkin pidempiaikaiseen palveluun. Useilla jatkumahdollisuuksia etsittiin monialaisten työelämäpalvelujen parista, mutta ainakin kahden osallistujan kohdalla oikea suunta löytyy työkyvyn arvioinnista. Tällä ohjautumisella voitiin mahdollistaa asiakkaan omasta tarpeesta nouseva jatkopalvelu, ja tämän arvioinnissa DigiPoint Vantaalla luotu järjestelmä on osoittautunut toimivaksi.

Vantaan osahankkeessa toimiva yksilöllinen väylä kohti työelämää löydettiin hankkeen toiminnan kehittämisen kautta. Hankesuunnitelmassa tavoitteiksi asetettujen palveluiden luominen vaati lisää työvoimaa. Tätä tuettiin käyttämällä palkkatukijärjestelmää. Kokonaisuudessaan palkkatuettua henkilöstöresurssia saatiin 18 kuukauden edestä. Hankkeeseen asiakkaan

roolissa osallistuneista henkilöistä kolme osoittivat sellaisia taitoja, että heidät voitiin palkata hankkeeseen mukaan ohjaajan rooliin. Yksi tällä tavalla työllistyneistä henkilöistä palkattiin palkkatukijakson jälkeen hankkeeseen työpajaohjaajaksi tukemaan päivitettyä toimintasuunnitelmaa niin kuin alla oleva lainaus kertoo:

”Tulin mukaan DigiPoint Vantaan työpajalle, sillä halusin kehittää 3D- ja pelintekotaitoja. Pajajakson jälkeen minulle tarjottiin mahdollisuutta jatkaa DigiPointissa pajaohjaajana. Tässä roolissa pääsin kehittämään jo pajajakson aikana saamaani ideaa virtuaalisesta tilasta yhteisten digitaalisten sisältöjen kokoelmana. DigiPointissa työskentely on kehittänyt substanssiosiamistani (3D, pelimootorit, VR/AR) sekä tunneälykkyyttä, mentorointitaitoja ja johtamiskykyä.”

- DigiPoint-osallistuja, työpajaohjaaja, Vantaa

Jokaisella palkkatuetulla henkilöllä oli lähtökohtaisesti oma roolinsa. Roolit ja tehtävät muokkautuivat oman osaamisen ja kiinnostuksen mukaan. Tällä tavoin saatu apu ohjaustyöhön näkyi suoraan hankkeen lopputuloksissa, mm. Laurean avoimen ammattikorkeakoulun tarjoamiin opintoihin osallistuneiden parantuneena läpäisyinä sekä työpajan jatkopoluttumisen kasvuna ja toiminnan selkeytymisenä. Näin Vantaalle saatiin luotua työparimalli, jossa molemmissa palveluissa työskenteli yksi henkilö hankkeen palkkalistoilla ja toinen palkkatuella. Heistä kaikilla oli henkilökohtaista kokemusta kohderyhmän tilanteesta. Siksi he osasivat tuoda tätä kokemusta mukaan ohjaustyöhön. Lisääntynyt ja monipuolistunut osaaminen kehitti toimintaa ja tarjosi osallistujille parempaa palvelua.

Opintojen ja vertaistuen avulla kohti työelämää

Laurean, Metropolian, Helsingin ja Espoon osatoteutuksissa luotiin osaamisen kehittämisen malleja iän, kielitaidon, työkokemuksen ja taustakoulutuksen perusteella. Ensisijaisena tarkoituksena oli löytää joustavia tapoja lisätä osallistujien osaamista, jotta he voisivat hakeutua avoimille työmarkkinoille tai jatko-opintoihin. Toteutuksissa oli kuitenkin vaihtelua mm. osaamistasoon liittyvissä kriteereissä. Osassa toteutuksista korostui opiskelu ja valmennus, kun taas toisissa osaamisen kehittäminen tapahtui työn ohessa. Korkeakouluysteistyö oli kaikissa malleissa tärkeässä roolissa.

Metropolian ja Helsingin mallissa ammattikorkeakoulukurssit ja väyläopintomahdollisuus⁹ tuotiin osaksi palkkatukityötä [Digitalents Helsinki-työyhteisöön](#). Työ Digitalents Helsingissä edellyttää alan koulutusta tai vahvaa muuta kautta hankittua osaamista digialoilta, joten lähtökohdat toiminnan kehittämiseksi olivat alusta asti selkeät. Hankkeessa kehitetty malli sisältää sekä osaamisen päivittämistä kohdennetuilla kursseilla ja ohjauksella, että mahdollisuuden suorittaa jakson aikana väyläopinnot, jotka mahdollistavat hakemisen Metropolian opiskelijaksi. Työyhteisön jäseniä ohjataan määrätietoisesti kohti avoimia työmarkkinoita ja/tai jatko-opintoja. Jatko riippuu paljon osallistujan lähtötasosta ja omista tavoitteista, mutta tarkoituksena on luoda kaikille sopiva jatkopolku. Jokainen palkkatukityöntekijä sitoutuu hakemaan jakson aikana jatko-opintoihin tai hakemaan

⁹ DigiPoint-hankkeessa luotiin Digitalents Helsingin palkkatukityöntekijöille oma 60 opintopisteen väyläopintomalli. Vaaditun opintopistemäärän suorittanut henkilö saa oikeuden hakea Metropolian tieto- ja viestintätekniikan insinöörikoulutukseen väylähaussa.

aktiivisesti töitä. DigiPointin-aikana uudistettu palkkatukijakson prosessi ja seurantajärjestelmä ovat tuoneet jakson toimintaan läpinäkyvyyttä ja systemaattisen tavon varmistaa, että jokainen ymmärtää kokonaisuuden ja sen, miten polku omalla kohdalla rakentuu. Vuoden 2021 aikana kahdeksan kuukauden palkkatukijakson läpikäyneistä työttömistä helsinkiläisistä noin puolet työllistyi tai lähti opiskelemaan jakson aikana tai sen jälkeen. Seuraava lainaus havainnollistaa miten kehitetty malli parhaimmillaan toimii:

”Digitalents Helsingillä työskentely kehitti omaa osaamistani, sekä antoi itsevarmuutta tekemiseen ilman ylimääräisiä paineita, joita palkkatyössä voittoa tavoittelevissa työpaikoissa yleensä tulee. Myös työnhakuun osattiin Digitalentsilla antaa vinkkejä ja konkreettisia parannusehdotuksia, jotka sitten johtivatkin minun uuteen työpaikkaani. Todella osaavat esihenkilöt ja kollegat loivat työympäristöstä mahtavan, jossa oli kiva olla mukana työskentelemässä ja kehittymässä. Koin myös todella hyödylliseksi AMK-kurssit, joita DigiPoint-hankkeen kautta sai käydä Metropoliassa, ne kehittivät ja antoivat mahdollisuuden hakea opiskelijaksi väylähaun kautta tulevaisuudessa. Sain myös neuvoja esimerkiksi mitä kursseja kannattaa käydä ja mitkä auttavat niin jatko-opinnoissa kuin työelämässäkin jatkossa.”

- DigiPoint-osallistuja, mies 25, Helsinki

Laurean, Espoon ja Vantaan osatoteutuksissa haasteena oli parantaa hyvin heterogeenisen ryhmän poluttumista opintoihin ja työelämään.

Lähtökohdaksi otettiin, ettei noin puolen vuoden ammattikorkeakouluopinnoilla tehdä kenestäkään ohjelmoijaa. Sen sijaan on mahdollista luoda rajapinta digitaaliseen työympäristöön ja antaa osallistujille

mahdollisuus käyttää aiemmin hankkimaansa osaamista sekä DigiPoint-koulutuksessa saavutettuja työelämä- ja digitaitoja sekä ennakkoinnin palvelumuotoilun työkaluja aidoissa työelämän kehitystehtävissä.

”Osallistuin DigiPointiin, koska koulutus sisältöineen oli enemmän kuin osasin toivoa ja se sopi minulle valtavan hyvin. Keväällä 2021 pääsin töihin ja huomasin, että siellä puhutaan päivittäin samoista asioista kuin DigiPoint-koulutuksessakin, muun muassa ennakkointia, yhteiskehittämistä, palvelupolkuja. Kaikki DigiPointista saamani oppi tuli suoraan hyötykäyttöön.”
- DigiPoint-osallistuja, mies 40+, Espoo

Jotta DigiPoint-osallistujille on voitu tarjota mahdollisimman yksilöllistä tukea heidän opinto- ja urapoluillaan sekä elämässä yleensä, on apuna käytetty olemassa olevia välineitä (esim. digitaalinen CREAR-palvelutarpeen arviointiväline). Laurean, Espoon ja Vantaan osatoteutuksessa on kehitetty digitaitotesti, jolla vastaaja voi arvioida omaa digiosaamistaan. Välineistä saatujen tulosten perusteella opiskelijoiden elämäntilanne ja osaaminen ovat tulleet paremmin näkyviksi. Se on luonut hyvän pohjan heidän tukemiseen ja ohjaamiseen.

Laureassa opiskelleiden espoolaisosallistujien jatkokoulutus oli hyvin yksilöllistä. Jokaisen osallistujan kanssa käytiin kahdenkeskisiä keskusteluja työuran jatkon vaihtoehtoista, urasuunnittelusta ja työnhausta. Keskustelut olivat hyvin tuloksellisia, syksyn ja talven 2020–2021 aikana toteutetun ohjelman suoritti loppuun yksitoista osallistujaa: heistä neljä työllistyi, kolme löysi muita ratkaisuja (rekrykoulutus tai muu ohjelma) ja yksi jatkoi opiskelua. Loput kolme eivät

löytäneet jatkopolkua välittömästi ohjelman jälkeen, mutta hekin kokivat kaikki saavuttaneensa jotain ja tunnistivat oman nykytilanteensa johtuvan lähinnä omista valinnoista. Laurean toisesta opiskelijaryhmästä syksyn ja talven 2021–2022 ajanjaksolla opintojen loppuvaiheessa jo työllistyneitä on kaksi.

Espoon työttömien ICT-osaajien ryhmään kuuluivat ohjelmistoalan osaajat ja alasta kiinnostuneet. Kaikki heistä osallistuivat aktiivisesti ryhmätoimintaan, jossa käytiin kattavasti läpi työnhaun ja työmarkkinoiden teemoja. Lisäksi pidettiin yksilökeskusteluja tarpeen mukaan. Talven 2021 ryhmässä mukana oli kahdeksan osallistujaa, joista seitsemän pääsi näyttämään osaamistaan yhteistyöyrityksiin työkokeiluna tai työllistyi suoraan eli toiminta oli varsin tuloksellista. Espoon DigiPoint-toteutuksessa (syksy-talvi 2021–2022) työttömät ICT-osaajat jaettiin alussa kahteen ryhmään, joista englanninkieliseen ryhmään saatiin yhdeksän ja suomenkieliseen kahdeksan osallistujaa. Helmikuussa 2022, kun ohjelma on juuri päättynyt, heistä on työllistynyt tai päässyt työkokeiluun kuusi ja yksi on päättänyt jatkaa opintoja päätoimisesti.

Espolaisten ICT-osaajien palautteet DigiPointin vaikutuksesta omaan työhönsä olivat poikkeuksetta positiivisia. Kukaan ei ohjelman jälkeen ollut sitä mieltä, etteikö ohjelman sisältö olisi jollain tavalla auttanut eteenpäin. Vaikka joillekin osallistujille se ei tarkoittanutkaan suoraa työllistymistä, työllistymisen edellytykset kuitenkin kohenivat, kuten seuraavat lainaukset osoittavat:

"Hahmotan oman osaamiseni nyt paljon paremmin ja laajemmin tehtyäni osaamisprofiiliin. Nyt ajattelen, että oikeastaan minulla on monenlaista osaamista ja vahvuuksia. Minulla on nyt monia ideoita ja työkaluja työnhakuun. Vasta nyt ymmärrän, miten työmarkkinat ja työnhaku ovat muuttuneet ja mitä ne vaativat. Ryhmätoiminnassa hyvää olivat työnhaun teemat ja keskustelut, sekä yksilö- että ryhmäkeskustelut."

- DigiPoint-osallistuja, nainen 50, Espoo

"It's very useful that I can meet many partner companies and present my competences to them. My confidence has increased from time to time when I met with the companies. Meeting with other talented people in the programme also helped me extend my network and learning about the current market and required skills in the ICT sector was extremely useful."

- DigiPoint-osallistuja, nainen 30, Espoo

Yksilön lähtökohdat ja realistiset tavoitteet ohjaavat jatkopolutusta

On tärkeää ottaa huomioon, kuinka suuria vaikutuksia ohjattavien yksilöiden taustoilla ja yksittäisten toteutusten pituudella ja resurssoinnilla on jatkopoluihin. Hankkeen toimijoiden yhteinen kokemus on, että mitä yksilöllisemmin ja pidemmän aikaa asiakkaalle voitiin tarjota ohjausta ja muuta tukea, sitä paremmin tavoitteet positiivisesta jatkopolusta toteutuivat. Osassa toteutuksista ohjaussuhde saattoi kestää jopa kahdeksan kuukautta, kun taas toisten kohdalla toteutus saattoi olla muutaman viikon mittainen. Tästä hankkeen sisäisestä vaihtelusta johtuen "onnistuneen jatkopolun" määrittely ei ole mitenkään yksiselitteistä. Tärkeintä onkin asettaa tavoitteet saavutettavalle tasolle. Yhdelle se voi tarkoittaa hakeutumista suoraan avoimille työmarkkinoille, kun taas toiselle esimerkiksi oman tavoitteen tai ammatti-identiteetin kirkastamista.

Yritysyhteistyön eri muodot

ARI TUOMI, Espoon kaupunki

Yritysyhteistyö liittyy kiinteästi ESR-hanketoimintaan. Euroopan rakennerahaston Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -toiminnassa on keskitytty edistämään eri tavoin työllisyyteen ja yritystoiminnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Yritysyhteistyön tavoitteena DigiPoint-hankkeessa oli luoda mahdollisuuksia yrityksille löytää osaavaa työvoimaa, mutta myös tuoda työelämä konkreettisesti lähemmäksi DigiPoint-osallistujille, jotka ovat sen ulkopuolella. Yritysyhteistyöllä on ollut hankkeen onnistumisen kannalta keskeinen rooli ja sitä on toteutettu osahankkeissa eri tavoilla.

Yritysyhteistyöllä yhtäältä tarjottiin yrityksille potentiaalisia osaajia, ja toisaalta annettiin työnhakijoille tilaisuus päästä näyttämään osaamistaan sekä sitä kautta mahdollisuus työllistyä. Yritysten kiinnostus osallistua hankkeeseen perustui niiden odotuksiin siitä, että ne sitä kautta saisivat palvelukseensa uusia osaajia. Toinen yhteistyön lähtökohta oli yhteiskuntavastuun osoittaminen, joskaan sen merkityksestä ei voida tehdä kovinkaan pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Yritysyhteistyön merkitys yksilön näkökulmasta näyttäisi riippuvan hyvin olennaisesti siitä, kuinka lähellä työllistymistä henkilö on. Jos hänellä on työttömyyden lisäksi muita haasteita elämässään, on työllistyminen näillä keinoilla varsin epätodennäköistä.

Yritysyhteistyömallit DigiPoint-hankkeessa

Tässä artikkelissa yritysyhteistyömalleilla tarkoitetaan eri osahankkeissa käytössä olleita toimintamalleja. Yritysyhteistyömalleja tarkastellaan tässä alla seuraavista näkökulmista: koulutuksen kehittäminen, DigiPoint-osallistujien jatkopoluttaminen sekä heidän tuottamansa lisäarvo yrityksille.

Yhteishanke: Laurea, Espoo ja Vantaa

Laurean, Espoon ja Vantaan yhteisessä DigiPoint-osatoteutuksessa ennen varsinaisen yritysyhteistyön käynnistämistä tehtiin pääkaupunkiseudun ICT-alan yrityksille verkkokysely. Siinä selvitettiin yritysten osaamistarpeita. Erityisesti tavoitteena oli saada lisävaloa siihen, mitä digitaitoja sekä muita työelämävalmiuksia yritykset odottavat ja tarvitsevat nykyisiltä työntekijöiltään ja uusina palvelukseen rekrytoitavilta

Yritysten kiinnostus osallistua hankkeeseen perustui niiden odotuksiin siitä, että ne sitä kautta saisivat palvelukseensa uusia osaajia.

työntekijöiltä. Kyselyn tulokset olivat pitkälti samansuuntaiset aihealueelta tehtyjen viimeaikaisten kansallisten ja alakohtaisten selvitysten kanssa. DigiPoint-kyselyn valossa yrityksillä on kohtuullisen selkeä käsitys henkilöstönsä digiosaamista koskevista vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Nopean teknologisen kehityksen seurauksena henkilöstön digiosaaminen edellyttää jatkuvaa päivittämistä ja vahvistamista.¹⁰ Laurean koulutustarjonnan DigiPoint-kurssien sisältöjä (mm. Mielekäs työura -moocit) ja digitaitotestiä lähdettiin kehittämään tulosten pohjalta.

Yritysyhteistyön rakentaminen ei ollut helppoa. Yrityksille piti pystyä myymään yhteistyöstä saatava hyöty, eikä pelkkä yhteiskuntavastuun korostaminen ollut niille riittävän houkuttelevaa. Yrityksille piti kyetä osoittamaan opiskelijoiden tekemän työn lisäarvo, jotta ne olivat kiinnostuneita sitoutumaan opiskelijatoimeksiantojen ohjaamiseen.

Yhteishanke: Helsinki Digitalents ja Metropolia

Helsingin Digitalents-organisaation ja Metropolian yritysyhteistyökäytäntöjä käytiin läpi hankkeen alettua. Yritysyhteistyön syntymistä helpottivat huomattavasti DigiPoint-hankkeen toimijoiden suorat kontaktit yrityksiin ja niissä työskenteleviin henkilöihin. Toimivimmat yritysyhteistyömallit ovat usein lähteneet liikkeelle hyvien kokemusten kautta. Kun yritys on tehnyt ensimmäisen onnistuneen rekrytoinnin Digitalents-organisaatiossa työskennelleestä, on siitä herännyt kiinnostus pysyvämpään yhteistyöhön. Yhteydet ovat useimmiten syntyneet asiantuntijatasolla. Koska pk-yrityksissä ei välttämättä ole erillistä rekrytoinneista vastaavaa HR-osastoa, ei yhteistyötä ole sitä kautta ollut luontevasti mahdollista muodostaa.

¹⁰ Launikari, M. & Hario, P. (2021). [Työntantajat ja digitalisaatio - Digiosaaminen on perustaito 2020-luvun työelämässä](#). Laurea Journal.

Hankkeen aikana on pilotoitu menestyksekkäästi Digitalentsin omaa Trainee-mallia. Mukaan on otettu tuttuja yrityksiä, joiden tiedetään toimivan vastuullisesti ja jotka ovat kiinnostuneita toiminnan yhteiskunnallisesta puolesta. Trainee-mallissa palkkatukijaksonsa loppupuolella olevia on sijoitettu kahdeksi kuukaudeksi yhteistyöyrityksiin, joilla on tarvetta rekrytoida. Trainee-jakson tarkoituksena on molemminpuolisesti riskitön työllistyminen yritykseen. Vuoden 2021 Trainee-pilotoinnissa jokainen mukana ollut on työllistynyt. Kokemus on ollut positiivinen myös yritysten näkökulmasta ja yrityksiin on saatu sopivaa työvoimaa Trainee-jaksojen kautta.¹¹ Yhteistyöverkostoa on rakennettu hitaasti, mutta mukana on jo useita rekrytoivia yrityksiä.

Espoon ICT-alan yritysyhteistyö

Espoon kaupungilla oli DigiPoint-hankkeessa toteutus, jossa se teki ICT-osaajien työllistymistä tukevaa yhteistyötä olemassa olevien yrityskumppaneidensa kanssa. Yrityspalveluiden asiantuntijat listasivat Espoon yrityspalveluiden asiakastietokannasta noin 50 potentiaalista ICT-yritystä, jotka olivat olleet aiemmissa hankkeissa mukana. Lopulta ohjelmaan lähti viisi kumppania, joista kolme oli ICT-yrityksiä, yksi ICT-suorahakuyritys ja yksi yhteiskunnallinen välityömarkkinayritys.

Ensimmäisen toteutuksen perusteella havaittiin, että mahdollisuus asiakkaiden työkokeiluun tai projektityöhön yrityksissä lisääntyy, jos yritys on pienehkö ja sillä on kasvua ja rahoitusta. Pienillä yrityksillä ei tyypillisesti ole resursseja hoitaa työläitä rekrytointiprosesseja tai käyttää suorahakukonsultteja. Tällaisten yritysten on myös vaikeampi houkuttaa osaajia, koska niitä ei välttämättä tunneta tai tunnisteta potentiaalisina työnantajina.

¹¹ Riipinen, K. (2021). [Digitalents Helsinki helpottaa teknologia-alan osaajapulaa - 6Aika](#)

Toiseen toteutukseen valittiin mukaan moderneja ohjelmistokehitysmenetelmiä käyttäviä yrityksiä ja ICT-tukiryhtiä. Avainsanoja hauille olivat esimerkiksi devops, fullstack, ohjelmistorobotiikka, powerBI, pilvi-tekniologia ja helpdesk. Tällä menetelmällä löydettiin noin 200 pientä ohjelmisto- ja ICT-tukiryhtyä Espoon yrityspalveluiden käyttämästä Vainu-järjestelmästä.

Ulkopuolisen konsultin kanssa toteutettiin kylmäsoitokampanjan näihin yrityksiin. Konsultti soitti sovitulta listalta kolmeen kymmeneen yritykseen, joista 27 oli joko kiinnostunut tai ilmoitti suoraan lähtevänsä mukaan. Kaikilla yrityksillä oli rekrytointivaikeuksia, jotka rajoittivat niiden liiketoimintaa ja kasvua. Lopulta mukaan saatiin yksitoista uutta yritystä sekä kaksi edellisen kierroksen yritystä.

Tavoitteena yritysyrityksillä on ollut auttaa yrityksiä niiden rekrytointihaasteissa ja saada asiakkaita yrityksiin osoittamaan osaamistaan. DigiPoint-toteutuksessa kaikkien yritysten ja asiakkaiden kanssa järjestettiin yhteinen vapaamuotoinen tapaaminen verkon yli. Siinä yritys kertoi liiketoiminnastaan ja osaamistarpeistaan, ja työnhakijat puolestaan osaamisestaan ja motivaatiostaan. Tämän jälkeen soveltuvat CV:t lähetettiin yrityksille. Työnhakijoita rohkaistiin myös omaan aktiivisuuteen kontaktoinnissa. Vuoropuhelua käytiin yritysten kanssa koko toteutuksen ajan ja aktiivisesti etsittiin ratkaisuja niiden osaajapulaan. Yritystapaamisia järjestettiin yhteensä neljätoista.

Työpajalaiset VR-sisällöntuottajina

Vantaan toteutuksessa työpajalaisille tarjottiin mahdollisuus palveluna hankitun projektityön kautta toimia osana kehitystiimiä VR3-oppimisympäristön toteuttamiseksi. Projektityön etenemisestä vastasi palvelua tuottava yritys ja asiakkaan roolissa oli Vantaan sisäinen yhteistyökumppani. DigiPoint Vantaan

työpajalaiset toimivat tässä kokeilumallissa oppimisympäristön toteuttajina, ikään kuin työntekijöinä. Tällä mallilla virtuaaliset oppimisympäristöt toteutettiin Valmennustalo Luxin keittiö- ja puhtaanapitopajoille.

Projektityö alkoi yhteistyöyrityksen vetämällä työpajalla, jossa tutustuttiin VR/AR¹²-toteutuksiin oppimisympäristöinä. Sen jälkeen pajalaisille opastettiin VR-ympäristön käyttö, sisällön tuottaminen ja ympäristön ohjelmointi. Seuraavassa yhteistyösessiossa luotiin yhdessä asiakkaan kanssa vuokaavion avulla 'käsikirjoitus' VR-oppimisympäristölle. Käsikirjoitusvaiheessa päätettiin myös esimerkiksi siitä, millaista mediaa oppimistehtäviin käytetään. VR-ympäristöön oli mahdollista tuoda 360-kuvaa ja -videota, 3D-malleja, 2D-videoita ja kuvaa sekä ääntä. Pajalaisten tehtävänä oli noudattaa käsikirjoitusta ja tiiviissä yhteistyössä sisäisen asiakkaan kanssa tuottaa tarvittavat sisällöt. Varsinaiset oppimistehtävät, niiden pedagogiset tavoitteet sekä arviointi jäivät sisäisen asiakkaan vastuulle.

Tämän projektityön tavoitteena oli simuloida työskentely-ympäristöä opetustekniikan parissa. Työpajalaiset pääsivät työskentelemään sisällöntuottajina sekä asiakaspalvelijoina konkreettisesti projektissa, jonka lopputuloksena oli toimiva tuote. Tämän lisäksi pajalaisille opetettiin ryhmä- ja yhteistyötaitoja, aikataulujen noudattamista ja monipuolista digitaalisen median tuottamista. Pajalaiset osallistuivat yhteiskehittämiseen tasavertaisina asiantuntijoina ja toivat esiin näkemyksiään ja mielipiteitään toteutuksesta.

¹² AR = **augmented reality** eli lisätty todellisuus tarkoittaa laitteilla saatavaa näkymää, johon on lisätty tietokonegrafiikalla tuotettuja elementtejä ja jota käyttäjä tarkastelee läpikatseltavien (**see-through**) näyttöjen kautta.

Turun osahanke

Turun toteutuksessa yrityksillä oli mahdollisuus tuottaa yhteiskunnallista hyvää tarjoamalla tietoa haastavassa asemassa oleville nuorille ja auttamalla heitä digiuralla alkuun. Tapaamisia järjestettiin lähinnä etäyhteyksillä koronatilanteen vuoksi. Yksi yritysvierailu pidettiin lähitapaamisena. Potentiaalia ja mahdollisuuksia tehdä yritys yhteistyötä olisi ollut enemmänkin, mikäli koronatilanne olisi sen sallinut. Tällöin tapaamisia olisi voitu kohdentaa enemmän nuorten omien mielenkiinnon kohteiden perusteella. Ryhmän koostumus ja lähtötaso vaikuttivat siihen, että yhteistyö toimi melko kevyellä tasolla, eikä ollut mahdollisuutta luvata yritykselle taloudellista hyötyä.

Yritysyhteistyön hyöty työnhakijoille

DigiPoint-hankkeen yritys yhteistyötä tehneissä osatoetuksissa työnhakijat saivat konkreettisen kosketuksen työelämään ja työmarkkinoihin. Työnhakijoiden heterogeenisyyden vuoksi todellinen hyöty saattoi heille olla hyvinkin moninainen. Jollekin hyöty oli suora työllistyminen, toiselle uuden tiedon saaminen ja kolmannelle itsetunnon vahvistuminen.

Laurea-Espoo-Vantaan yhteistyömallissa yritykselle ennakkoinnin ja palvelumuotoilun keinoin tiimityönä tehty toimeksianto tarjosi erityisesti monelle nuorelle merkittävää työkokemusta. Toimeksiannon merkitystä lisäsi henkilökohtainen työtodistus, jossa yrityksen edustaja oli mainittu suosittelijana.

Espoon ICT-alan toteutuksessa kävi hyvin selkeästi ilmi, että malli toimi monen työnhakijan kohdalla hyvänä eteenpäin pääsemisen välineenä. Huomattavan moni pääsi yrityksiin jonkinlaisella sopimuksella. Lisäksi

kaikki saivat yrityksiltä ajantasaista tietoa toimialan tilanteesta ja osaamistarpeista. Samassa yhteydessä jokainen sai uusia kontakteja verkostoonsa ja harjoitusta oman tarinan tai hissipuheen kehittämiseksi.

Vantaan työpajatoteutuksessa pajalaisten työelämätaidot kehittyivät huomattavalla vauhdilla, kun he toimivat aidossa työympäristössä. Projektityö sisälsi yhteiskehittämistä ja asiakastyötä sekä jatkuvaa keskustelua yhteistyöyrityksen ja sisäisen yhteistyökumppanin suuntaan. Pajalaiset saivat myös rakentavaa palautetta toiminnastaan.

Turun osahankkeessa oli käytössä valmennusmalli, jossa kaksi yritysmentoria oli mukana läpi koko jakson ajan ja tapasivat nuoria ryhmä- ja henkilötasolla. Tapaamisten lisäksi mentorit olivat tavoitettavissa ryhmän keskustelukanavalla mm. työelämään tai työnhakuun liittyen.

Yritysyhteistyö koettiin hyväksi tavaksi toimia. Tavoitteena oli opettaa nuorille työelämätaitoja sekä siihen liittyviä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia, missä hyvin onnistuttiinkin. Turussa yhteistyöyritykset ovat olleet tyytyväisiä mahdollisuuteen toteuttaa yhteiskunnallista vastuuta.

Hankeyhteistyön hyödyt yrityksille

Hankkeen aikana tehty yritys yhteistyö on ollut tuloksekasta paitsi hankkeeseen osallistuneiden asiakkaiden näkökulmasta, mutta myös osallistuneille yrityksille. Hankkeessa saatujen kokemusten perusteella on huomattu, että pk-yritykset ovat kiireisiä, mutta usein avoimia erilaisille yhteistyömahdollisuuksille osaavan työvoiman saannin varmistamiseksi.

Koulutusorganisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön kautta on yritysten mahdollista saada myös lisäosaamista nykyiselle henkilöstölle.

Digiala on jatkuvan kehityksen tilassa. Alan yrityksen innovoivat ja kehittävät palveluitaan jatkuvasti. Yritykset voivat saada hyötyä yhteistyöstä myös opiskelijoille tai hankkeen asiakkaille annettavien toimeksiantojen kautta. Näin on mahdollista saada uusia ja hyödyllisiä näkökulmia kehittämistoimintaan.

Yritysyhteistyön olennaisimpia löydöksiä on liiketoimintalähtöisyyden merkityksen ymmärtäminen. Jos yritykselle saadaan yhteistyön kautta taloudellista tai osaamista kartuttavaa hyötyä, on yhteistyötä helppo rakentaa. Yhteiskuntavastuu on sekin yksi huomioitava seikka, joka monen yrityksen kohdalla saattaa olla merkittäväkin. Saavutettavien tulosten kannalta on kuitenkin tärkeämpää keskittyä luomaan todellista yhteistyötä, jonka avulla voidaan parantaa yritysten toimintaedellytyksiä tarjoamalla oikeanlaisia osaajia heidän tarpeisiinsa. Tarvittaessa osaamisen pullonkauloihin voidaan käyttää erilaisia tukimalleja, kuten työkokeilua tai palkkatukea, joista hyötyvät sekä yritys että työnhakija.

Jos yritykselle saadaan yhteistyön kautta taloudellista tai osaamista kartoittavaa hyötyä, on yhteistyötä helppo rakentaa.

Tulevaisuuden työ on jatkuvaa uuden oppimista

MIKA LAUNIKARI, Laurea-ammattikorkeakoulu

HANNA SIMON, Turun kaupunki

DigiPoint-hankkeessa on kehitetty toimintamalleja ja -ratkaisuja vaikeassa työmarkkina-asetmassa olevien nuorten ja aikuisten työllistymisen ja työelämäosallisuuden¹³ tueksi. Hankkeeseen osallistuneet asiakkaat ovat heille räätälöidyn koulutuksen, valmennuksen, työpajatoiminnan sekä yritys yhteistyön kautta hankkineet uutta osaamista ja tietoa esimerkiksi työelämän murroksesta, digitalisaatiosta ja innovaatiojohtamisesta liiketoiminnassa, tulevaisuuden ennakkoinnista, itsensä johtamisesta, urasuunnittelusta ja elämänhallinnasta. Osallistujat ovat kehittäneet ammatillista pätevyyttään työelämän tarpeisiin sekä päivittäneet osaamistaan työnhaku- ja digitaalisissa taidoissa sekä saaneet välineitä oman osaamisen tunnistamiseen ja näkyväksi tekemiseen opintojen ja työuran jatkopolutumista varten.

DigiPoint-hankkeen kehittämistyössä on korostetusti

¹³ Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) määrittelee työelämäosallisuuden edistämisen [verkkosivuillaan](#) seuraavasti: sillä tarkoitetaan yksilön työllistymisvalmiuksien edistämistä, kuntoutumista työmarkkinoille ja osallisuuteen sekä työmarkkinoiden toimintaan vaikuttamista. Yleisenä tavoitteena on edistää ja tukea työllistymistä, työhön paluuta ja työssä jatkamista. Työelämäosallisuuteen liittyvät haasteet koskevat esimerkiksi osatyötyökykyisiä, vammaisia, maahanmuuttajia, nuoria, jotka ovat syrjäytymisvaarassa sekä pitkäaikäistyöttömiä. Jokaisella on oikeus työhön. Työ on olennainen osa ihmisen identiteettiä, hyvinvointia ja osallisuutta yhteiskunnassa.

ollut esillä se, että yhteiskunnan muutokset ja työelämän murros vaikuttavat työmarkkinoilla vaadittavan osaamisen laatuun ja muotoon, sekä sitä kautta yksilöiden työllistyvyyteen. Työllistyvyyttä on hankkeessa tarkasteltu elinikäisen/jatkuvan oppimisen ja koko elämänsä näkökulmasta. Yksilön valmiuksia jatkuvaan muutokseen ja uudelleen kouluttautumiseen on painotettu, koska työurat tänä päivänä enää harvoin ovat lineaarisia. Urapolut polveilevat ja aiempaa useammin ne perustuvat opiskelun ja työnteon yhteis- ja/tai rinnakkaiselolle. Oppiminen ja osaamisen kehittäminen integroituvat entistä vahvemmin työpaikoilla tapahtuvaksi toiminnaksi tulevaisuuden tieto- ja osaamis-yhteiskunnassa. Käsitteenä 'työura' ei luultavastikaan katoa, mutta jatkossa se saa uusia ulottuvuuksia ja ilmenemismuotoja työn murroksen myötä.

Oman osaamisen, arvojen, ammatti-identiteetin ja kiinnostusten tunnistaminen ja tunteminen sekä tieto erilaisista koulutus- ja työllisyysvaihtoehdoista ovat perusta työllistyvyydelle. Työllisyys¹⁴ merkitsee kykyä ja mahdollisuutta saada työtä, säilyttää työnsä ja edetä työurallaan sekä olosuhteita, joissa työntekijällä on mahdollisuus antaa täysipainoinen työpanos

¹⁴ Harvey, L. (2005): Embedding and Integrating Employability. New Directions for Institutional Research, Issue 128, winter 2005, 13-28, sekä Cedefop, 2014. [European Inventory Glossary](#).

Oman osaamisen, arvojen, ammatti-identiteetin ja kiinnostusten tunnistaminen ja tunteminen sekä tieto erilaisista koulutus- ja työllisyysvaihtoehdoista ovat perusta työllistyvyydelle.

yhteiskunnan ja talouden hyväksi. Työllistyvyyteen liittyvät myös työllistymistäidot, jotka eivät viittaa pelkääseen työelämässä tarvittaviin tietoihin. Näiden lisäksi edellytetään työelämään soveliaista käyttäytymistä, oikeanlaisia asenteita, luonteenpiirteitä ja tunnetiloja sekä niiden säätelyä.

DigiPoint-hankkeessa on havaittu, että tulevaisuudessa yksilöiltä vaaditaan nykyistä enemmän omien ammattillisten ja henkilökohtaisten tavoitteiden pohdintaa ja kirkastamista. Mitä osaamista juuri minä tarvitsen huomisen työmarkkinoilla? Miten tunnistan ja sanoitan nykyisen osaamiseni? Mitä aivan olennaista osaamista minulta puuttuu tai mitä tietoja ja taitoja täytyy ehdottomasti päivittää alati digitalisoituvassa yhteiskunnassa? Missä on mahdollista päivittää ja hankkia uutta osaamista? Miten teen osaamistani näkyväksi ansiotyössä, yrittäjänä tai muissa työn tekemisen muodoissa? Tämä kaikki vaikuttaa siihen, miten koulutusta tulevina vuosina järjestetään työelämän tarpeisiin sekä miten tiedotusta, ohjausta ja neuvontaa opinto- ja urapolkujen ja muun elämänhallinnan tueksi tarjotaan. Ohjausta tarvitaan erilaisissa elämän- ja uran

valinnoissa, oppimisen ja opiskelun suunnittelussa, mutta myös henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukemisessa.

Tehokas toteutus, vaikuttavuutta valinnoilla

DigiPoint-projektikonsortion yhteisenä tavoitteena oli edistää eri toimenpiteisiin osallistuneiden asiakkaiden digitaalisen osaamisen kehittymistä ja työllistymisedellytysten parantamista. Tätä yhteistä päämäärää kohti jokainen hankekumppani eteni erilaisilla painopisteillä sekä eri kohderyhmien moninaisista tarpeista ja lähtökohdista käsin. Hankekonsortion kehittämistyötä leimasi toiminnallinen moninaisuus, jossa korostuivat seuraavat näkökulmat:

- **Asiakas on aina oikeassa ... paikassa ja/tai kanavassa:** hankkeessa kiinnitettiin erityistä huomiota vaikeassa työmarkkinatilanteessa ja/tai koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten ja aikuisten tarpeisiin sekä siihen, että heidän 'äänensä ja odotuksensa kuultiin', kun DigiPoint-hankkeen toimenpiteitä suunniteltiin, toteutettiin ja arvioitiin. Asiakaskunnan ajattelun ja käyttäytymisen aktiivinen ymmärtäminen oli ensiarvoisen tärkeää korona-aikana, jolloin pääosin toimitettiin verkon yli. Monin eri tavoin pidettiin asiakkaisiin yhteyttä, millä varmistettiin se, että mahdollisimman moni pysyi mukana ja ne, jotka olivat vaikeuksissa tai jopa vaarassa pudota, saivat tarvitsemaansa lisätukea.
- **Digitaaliset palvelut osana palvelujärjestelmää:** Turun, Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä Laurea ja Metropolia ammattikorkeakoulut oppivat hanketyöstä sen, että digitalisoituvassa yhteiskunta ja aiempaa kompleksisempi toimintaympäristö

edellyttävät niiltä sekä perinteisessä että digitaalisessa palvelutuotannossa lisää responsiivisuutta ja joustavuutta. Oppimista ja työelämäintegraatiota edistäviä, sujuvakäyttöisiä ja helposti saavutettavia digitaalisia palveluita tarvitaan suomalaisessa yhteiskunnassa, mutta niiden rinnalla on syytä varmistaa se, että myös muita palvelumuotoja ja -kanavia on tarjolla kaikenikäisille asiakkaille.

- **Vuorovaikutuksellinen yhteistyö:** DigiPoint-hanke osoitti konkreettisesti sen, että hyvin toimiva vuorovaikutus monitoimijaisessa yhteistyössä synnyttää vahvaa synergiaa ja positiivista keskinäisriippuvuutta. Hyviin tuloksiin päästään, kun toimitaan avoimesti, kuunnellaan ja arvostetaan muiden hankekumppaneiden näkökulmia ja etsitään yhdessä kestäviä ratkaisuja. Ihmiset lähtevät parhaiten mukaan yhteiskehittelyyn silloin, kun he kokevat tulevansa kuulluiksi ja saavat autenttisen kokemuksen siitä, että heidän työpanoksensa on kokonaisuuden kannalta tärkeä. DigiPoint-hanke oli ennen kaikkea yhdessä oppimista. Luonnollisesti hanketyöhön liittyi haasteellisia ja akuutisti ratkaistavia asioita, mutta niistä selvittiin yhteisvoimin.

DigiPoint-hankkeen ehdotukset tuleviksi toimenpiteiksi

Digitaidot ovat merkittävässä osassa 2020-luvun työelämässä ja yhteiskunnassa. Hankkeen aikana on keskitytty kehittämään osallistujien digitaalisia taitoja työelämän näkökulmasta ja samalla on vahvistettu heidän aktiivista kansalaisuuttaan ja osallisuuttaan digitaalisessa yhteiskunnassa.

- Digitaidot ovat nykyään kansalaistaitoja, joita tarvitaan elämän jokaisella osa-alueella; työ- ja

opiskeluelämässä ja yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä. Digitaidot ja niiden taso täytyy huomioida asiakassuhteen eri vaiheissa alkutapaamisesta valmennuksen loppuun saakka. Kiinnittämällä huomiota asiakkaan digitaitoihin, voidaan merkittävästi parantaa hänen kykyään ja mahdollisuuksiaan suoriutua hyvin työ- ja opiskeluelämässä. Ehdotamme, että digitaidot otetaan aktiivisesti puheeksi, kun asiakas kohdataan, erityisesti ensimmäisellä kerralla. Näin mahdollisten puutteiden korjaamiseen voidaan ryhtyä heti.

- Osallisuutta on tuettu hankkeen eri osatoteutuksissa useilla eri tavoilla. Asiakkaiden henkilökohtaisella tukemisella ja hyvällä ryhmäytymisellä on saatu aikaan positiivisia tuloksia. Yksilöllisen sosiaalisen tuen merkitys on tärkeää tuetussa työllistymisessä sekä siirtymässä avoimille työmarkkinoille ja koulutukseen.
- Pääkaupunkiseudulla tehty yhteistyö sosionomiopiskelijoiden kanssa on koettu erittäin positiiviseksi ja vaikuttavaksi yhteistyön muodoksi. Kokeilun molemmat osapuolet, opiskelijat ja hankkeen asiakkaat, ovat saaneet hyötyä yhteistyöstä. Opiskelijat ovat saaneet merkittävää ohjauskokemusta ja hankkeen asiakkaat matalan kynnyksen ohjausta itselleen merkityksellisistä aiheista. Tällaista oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä kannattaa hyödyntää myös jatkossa ESR-hankkeissa. Yhteistyötä voisi mallintaa myös vakituksessa toiminnassa, esimerkiksi kuntien työllisyyspalveluissa vapaaehtoisten asiakkaiden kanssa.

Asiakasohjaus hankkeen eri osatoteutuksiin on tapahtunut pääasiassa julkisten tahojen kautta (mm. TE-toimistot ja työllisyyden kuntakokeilut). Oikean kohde-ryhmän tavoittamisen on havaittu olevan haasteellista

ja hyvän yhteistyön merkitys ohjaavaan taho on korostunut.

- Asiakasohjauksen onnistuminen vaatii sitä tekevilta tahoilta riittävästi ymmärrystä asiakkaan osaamisen, kielitaidon sekä työ- ja toimintakyvyn tasosta. Tähän täytyy kiinnittää huomiota, jotta ohjaukset ovat asiakkaan näkökulmasta oikea-aikaisia ja hänen tilannettaan hyödyttäviä. Asiakasohjauksen prosesseja tulee selkeyttää ja niihin tulee varata riittävästi aikaa. Asiakasohjausta tekevien organisaatioiden tulee tarkastella omaa toimintaansa ja varmistaa, että asiakkaan tilanteesta saadaan realistinen kuva ennen palveluun ohjaamista.
- Viestintä tarjolla olevista palveluista ja niiden vaatimuksista ohjaavalle taholle on merkittävässä roolissa samoin kuin tiedon siirtyminen sisäisesti ohjaavissa organisaatioissa, riippumatta mahdollisista henkilöstömuutoksista. Palveluntarjoajien tulee varmistaa, että tiedot tarjottavasta toiminnasta ovat ajan tasalla ja ohjaavilla tahoilla on oikea käsitys tarjottavan palvelun vaatimuksista sekä mahdollisuuksista. Tiedot tulee päivittää säännöllisesti vähintään kerran vuodessa.

Hankkeessa on tarjottu opinto- ja uraohjausta hankkeeseen osallistuneille asiakkaille ammatillisten tavoitteiden kirkastamiseen sekä jatkokoulujen selvittämiseen. Ohjauksella on tuettu heikossa työmarkkinatilanteessa olevien asiakkaiden oman osaamisen tunnistamista sekä työllistymisedellytysten kehittymistä.

- Ohjausprosessi on nimensä mukaisesti prosessi. Jotta opinto- ja uraohjaus olisi vaikuttavaa, tulee siihen varata riittävästi aikaa. Erilaisilla ohjausmenetelmillä varmistetaan, että kaikki osallistujat saavat omaan tilanteeseen parhaiten soveltuvaa ohjausta.

Ohjausprosessi tulee käydä heti aluksi läpi asiakkaan kanssa ja sopia sen työtavoista ja sisällöistä.

- Alkukartoituksella on suuri merkitys ohjausprosessin tuloksellisuudessa. Mitä enemmän asiakkaan tilanteesta tiedetään heti prosessin aluksi, sitä enemmän asiakas hyötyy ohjauksesta ja ohjausta voidaan räätälöidä asiakkaan tarpeen mukaan. Ohjausta tekevän tahon tulisi kirjata auki tarve alkukartoituksen kautta saatavasta tiedosta ja siten selkeyttää omaa ohjausprosessia.

Hankkeeseen osallistuneiden henkilöiden taustat ovat olleet hyvin moninaisia. Kukin osatoteutus on ohjannut asiakkaita eteenpäin heidän omista lähtökohdistaan sopiville poluille huomioiden asiakkaan tilanteen kokonaisuutena. Jatkokoulut ovat voineet olla mitä tahansa avoimille työmarkkinoille työllistymisen ja kuntouttaviin toimienpiteiden väliltä.

- Vaikka usein tavoitteena valmennukseen lähdeessä on siirtyminen työelämään tai opiskelemaan, ei se välttämättä kuitenkaan ole aina paras ratkaisu asiakkaan näkökulmasta. Oleellista on, että asiakkaan tilanne paranee ja hän kokee positiivisen muutoksen elämäntilanteessaan. Positiivista muutosta voidaan todentaa esimerkiksi palautekeskustelulla tai kyselyllä jakson päätteeksi.
- Yksilöllisellä ja pitkäkestoisella ohjauksella on saatu parhaat tulokset asiakkaan jatkokouluttamisessa. Henkilökohtaiseen tukeen on järkevää panostaa asiakkaan jatkoa pohdittaessa. Asiakkaan tulee olla aktiivinen toimija jatkosuunnitelmien tekemisessä. Asiakkaan aktivointi tulee aloittaa heti prosessin alkuvaiheessa ja tämän toimintatavan tulee olla selkeä myös asiakkaalle.

Yritysyhteistyön tavoitteena hankkeessa on ollut luoda hankkeeseen osallistuneille henkilöille väyliä työelämään. Yhteistyöhön osallistuneiden yritysten on ollut mahdollista löytää työvoimaa ja samalla hankkeeseen osallistuneet henkilöt ovat saaneet tietoa sekä yrityksistä ja niiden tarpeista, että myös yleisesti työelämästä ja sen vaatimuksista digialalla. Yritykset ovat myös voineet osoittaa yhteiskunnallista vastuuta osallistumalla hankkeeseen, jossa kohderyhmänä ovat työelämän ulkopuolella olevat henkilöt.

- Espoon kokemusten perusteella yhteistyö on erityisen hedelmällistä pienehköjen mutta kasvavien yritysten kanssa. Tällöin asiakkaiden mahdollisuudet työkokeiluun tai projektityöhön yrityksessä lisääntyvät, sillä usein pienellä, mutta kasvavalla yrityksellä ei välttämättä ole suuria resursseja rekrytointiin. Yhteistyökumppaneita on tavoitettu ottamalla yhteyttä potentiaaliin yrityksiin, ja tämä on ollut tuloksekas toimintamalli. Ehdotamme, että yritysyritysyhteistyötä suunniteltaessa otetaan rohkeasti yhteyttä myös pienempiin yrityksiin ja tarjotaan mahdollisuutta osaavan työvoiman löytymiseen myös vaihtoehtoisia reittejä pitkin.

Kirjoittajatiedot

HANNA SIMON (Yhteisöpedagogi YAMK) toimii Turun kaupungin projektipäällikkönä DigiPoint-hankkeessa. Hannan vastuualueelle ovat hankkeessa kuuluneet hankekokonaisuuden hallinta ja raportointi sekä Turun osahankkeen hallinnolliset tehtävät ja valmennustoiminnan juurruttaminen työpajatoimintaan.

MIKKO TURUNEN (FM) toimii Vantaan kaupungin projektipäällikkönä DigiPoint-hankkeen ajan. Mikon työtehtäviin on kuulunut hankkeen toiminnan suunnittelu ja kehittäminen, hankkeessa luotujen palveluiden (työpaja, AMK-kokeilu) johtaminen, hankehenkilökunnan esihenkilönä toimiminen, verkoston ylläpitäminen ja muut moninaiset projektipäällikölle kuluneet tehtävät.

JAAKKO HYYTIÄ (KM) toimii DigiPoint-hankkeessa Helsingin kaupungin projektikoordinaattorina. Hankkeessa Jaakko on kehittänyt erilaisia osaamisen kehittämisen ja sosiaalisen tuen malleja yhteistyössä Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Kehittämisen kohteena on ollut etenkin Digitalents Helsinki-työyhteisön toiminta ja palkkatukityön vaikuttavuus.

ARI TUOMI (FM) on toiminut DigiPoint-hankkeessa Espoon osatoteutuksessa projektipäällikkönä ja ryhmäohjaajana. Lisäksi hän on osallistunut aktiivisesti Laurea-ammattikorkeakoulun, Espoon ja Vantaan kaupunkien väliseen kehittämistyöhön hankkeessa.

PASI HARIO (FM Yleinen historia, MSc Futures Studies, YAMK Palvelumuotoilu) opettaa ja soveltaa ennakointia ja käyttäjäkeskeistä suunnittelua Laurea-ammattikorkeakoulussa. Projektipäällikkönä ja asiantuntijana hän on keskittynyt erityisesti työn tulevaisuuteen, kriisinhallintaan ja kansalaistoimijuuteen liittyviin tutkimus- ja kehityshankkeisiin.

MIKA LAUNIKARI (FT, KTM) toimii Laurea-ammattikorkeakoulussa uraohjauksen ja osaamisen kehittämisen TKIO-tehtävissä vuodesta 2020 lähtien. DigiPoint-hankkeessa Mika on toiminut vaikuttavuusarvioinnin, viestinnän, ryhmämentoroinnin ja sosiaaliohjauksen koordinaatiotehtävissä.

TAPANI MARTTI (DI) toimii Metropolia Ammattikorkeakoulussa tuotantotalouden lehtorina. DigiPoint-hankkeessa Tapani on osallistunut moniammatilliseen ohjaustiimin toimintaan keskittyen oppimisen ja opiskelun ohjaukseen sekä ohjausmallin kehittämiseen.

Liite 1. DigiPoint-hankkeen osatoteutukset

PROJEKTI-PARTNERI	PÄÄTAVOITE	KOHDERYHMÄ	KESKEINEN TOIMINTA HANKKEESSA
Turku	Turun osatoteutuksella haetaan ratkaisua turkulaisten koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten motivointiin uudella pajatyömuodolla.	16-29-vuotiaat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret.	Kohderyhmälle tarjotaan työvalmennusta, jossa keskitytään teknologisiin ja digitaalisiin työmuotoihin. Toiminta on pienryhmätoimintaa, jossa on keskeistä osallisuus, vertaisuus sekä työvalmennuksen ohella yksilöohjaus ja sosiaalinen vahvistaminen. Nuorten osallisuutta lisätään sekä omaan elämään että työpajan sisältöjen ja yhteisöllisyyden rakentamiseen.
Espoo	Espoon osatoteutuksessa on tavoitteena päivittää osallistujien osaamista ja avata väyliä työhön tai ammattikorkeakouluopintoihin. Osatoteutuksella haetaan ratkaisua digitalisaation aiheuttamien osaamisvaatimusten päivittämiseen sekä koulutusmahdollisuuksien suurempaan ja tasa-arvoisempaan hyödyntämiseen.	Vuoden työttömänä olleet henkilöt, jotka tarvitsevat tukea opintojen suorittamiseen, mutta joilla on tiedollinen valmius opiskeluun. Työttömät työnhakijat, joilla on ohjelmistoalan koulutus tai kiinnostus alaan.	Tavoitteisiin vastataan yhteistoiminnalla, vertaismentoroinnilla opetuksen tukena sekä yritysyhteistyöllä. Espoon osatoteutuksessa kehitetään ja pilotoidaan digitaalisten opintojen suorittamiseen fyysinen yhteistoimintatila sekä kehitetään sosiaalisena tukena ryhmäkoordinaattorin vetämää fasilitoitua vertaismentointia. Lisäksi toteutetaan yritysten tarjoamaa ryhmämentointia.
Vantaa	Vantaan osatoteutuksen päätavoitteena on parantaa ICT-osaamistaustaisten nuorten työttömien työnhakijoiden työllistymistä.	ICT-osaamistaustaiset toisen asteen koulutuksen suorittaneet nuoret työttömät työnhakijat.	Vantaalla tarjotaan työpajaympäristössä lyhytaikaista tehostettua ohjausta ja monialaista tukea sekä yritysyhteistyötä ICT-taustan omaaville työttömille, joilla on toisen asteen koulutus. Lisäksi tarjotaan yksilöllisiin tarpeisiin perustuvaa pitkäkestoisempaa ryhmämuotoista ammattikorkeakouluopiskelun kokeilujaksoa.

PROJEKTI-PARTNERI	PÄÄTAVOITE	KOHDERYHMÄ	KESKEINEN TOIMINTA HANKKEESSA
Helsinki	Helsingin kaupungin Stadin ammattiopiston osatoteutuksen tavoitteena on kehittää kohderyhmälle sopivia osaamisen kehittämisen palveluita sekä toimintamalleja yhdessä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.	Vaikeassa työllisyystilanteessa olevat nuoret ja nuoret aikuiset.	Hankkeen aikana siihen osallistuneiden henkilöiden itsetuntemus ja sosiaaliset taidot kehittyvät. Osallistujien osaamistaso nousee digikoulutusten kautta. Koulutuksissa hyödynnetään avoimen ammattikorkeakoulun opintoja ja kokeillaan uudenlaisia väyliä tieto- ja viestintätekniikan opintoihin Metropoliaassa. DigiPoint-hanke sijoittuu Digitalents Helsingin toiminnan yhteyteen. Merkittävässä roolissa on yksilöllinen sosiaalinen tuki.
Metropolia Ammattikorkeakoulu	Metropolian osatoteutuksessa päätavoitteena on vaikeasti työllistyvien työllistymisen tukeminen ammatillisen osaamisen kehittämisen kautta.	Digitalents Helsingin toiminnan kautta ohjataan asiakkaat Metropoliaan.	Tavoitteena on luoda toimintatapa, jolla ammattikorkeakouluopintoja voidaan toteuttaa joustavasti Digitalents Helsingin yhteisössä, tunnistaa työelämän osaamistarpeet ja rakentaa toimintatapa osallistujien osaamisen kartoittamiseksi.
Laurea	Laurea-ammattikorkeakoulun tavoitteena on yhdessä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa kehittää joustavia ja digitaalisuutta hyödyntäviä oppimisympäristöjä.	Espoon ja Vantaan kaupunkien kuntakokeilujen kautta hankkeeseen tulleet nuoret ja aikuiset pitkäaikaistyöttömät.	Keskeisenä tavoitteena Laurean osatoteutuksessa on luoda pääkaupunkiseudulla toimintatapa työelämän, koulutuksen ja kuntien työllistämisestä vastaavien tahojen yhteistyölle koulutuksen kehittämiseksi ja työllistymisen parantamiseksi. Lisäksi tavoitteena on parantaa kohderyhmän osaamista, oppimisvalmiuksia ja työllistymistä.

